

נייער פאלקסבלאט

№ 89 Łódź, Niedziela, 14 kwietnia 1935 r. דרייצענטער יאהרגאנג לאדו. זונטאג, יא ניסן תרצ"ה № 89

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. - 224-71 מעל. פערטראווער 21, לאדו. פערטראווער און אדמיניסטראציע

אניאלגעמיינער נישט-אנגרייפס-אפמאך דערזייה איז היטלער מסכים

יודישע פאליציאנטען אין תל-אביב

ענטלויפן מאסענווייז פון דער פאליציי ירושלים, 13 (יט"א טעלעגראפיש) די יודישע פאליציאנטען אנטלויפן מאסענווייז פון דער פאליציי, ווייל מ'וויל זיי נישט העכערן די שכירות. אויך די לעהרער דראהען מיט א שטריק, אויב מ'וועט זיי נישט העכערן די שכירות.

ארעסטירט צוויי נאציס וואס האבען זיך בעטייליגט אין די אנטיסעמיטישע אונרוהען אין בוקארעשט

בוקארעשט, 13 (יט"א טעלעגראפיש) די פאליציי האט ארעסטירט צוויי נאציס, וואס האבען זיך בעטייליגט אין די לעצטע אונרוהען אויב דער אוניווערסיטעט.

א טראקאווער מעדעל בעקומען דעם בעכער פון דער שטאט תל-אביב

היפה, 13 (יט"א טעלעגראפיש) די פרייליין פרייוואלד (מפבי) פון טראקא האט בעקומען דעם בעכער פון דער שטאט תל-אביב. אין שווייץ פערמערסטונגען פערנעמט עסטרייך דעם ערשטען ארט, פוילען דעם ס'טען ארט.

א וואנד א.נ. פון ענגלישע קעניג ווערט געפלאנצט אין ארץ-ישראל

ירושלים, 13 (יט"א טעלעגראפיש) אין מאניסטראט ווערט בעטראכט די פראגע וועגען בויען א וואלד אויפ'ן נאמען פון ענגלישען קעניג געאָרד.

שטארקער בעוואפנונג פון עסטרייך פאדערט מוסאליני

פאריז, 13 (ספ. טעל.) האַוואַס" מילט מיט פֿון שטרעאַ: אויף דער היינטיגער פֿאַרמיטאָג-זיצונג האָט מוסאָליני אָנגע-
בערזיגונג. אַז אַזאַ קאַנפֿערענץ וועט פֿאַרקומען אין לאַנדאָן.

ענגרישע פארלאמענטאריער אין ארץ-ישראל בענריסען די יודישע אנגען

ירושלים, 13 (יט"א טעלעגראפיש) די ענגלישע פארלאמענטאריער, וואס ווילען איצט אין ארץ ישראל, האבען בעווכט די יודישע אנגען, וואו מ'איז פאר זיי איינגעארדענט געווארען.

רומענישער קריג-מיניסטער פארזיגערט געשלעגען אין רומענישען פארלאמענט

בוקארעשט, 13 (ספ. טעל.) אויף דער היינטיגער פארלאמענט-זיצונג איז גענומען געווארען צו קענטוש דער בעריכט פֿון דער פֿאַרלאַמענטאַרער אויספֿאַרשונג-קאָמיסיע וועלכע האָט אַורכגעפֿהרט די אויספֿאַרשונג וועגן אַפֿמאַך אין יאָר 1930 מיט דער פֿאַבריק "סקאַדאַ" וועגען ליפֿערונגען פֿון קויגס-מאַטעריאַל.

דאנציגער הימלעריסטען טרייסטען זיך מיט הארץ-חלשות

דאנציג, 13 (טעלעגראפיש) דער דאנציגער פארפאסטען-ליקענט אפ די אינפארמאציעס וועגען דער דעמיסיע פון פיהרער פון דער נאציאנאליסטישער פארטיי פערס דארף מען בעטראכטען פאר א 100 פראצענטונגען זיג פון דער נאצישער אידעאָלאָגיע.

שטארקער בעוואפנונג פון עסטרייך פאדערט מוסאליני

פאריז, 13 (ספ. טעל.) האַוואַס" מילט מיט פֿון שטרעאַ: אויף דער היינטיגער פֿאַרמיטאָג-זיצונג האָט מוסאָליני אָנגע-
בערזיגונג. אַז אַזאַ קאַנפֿערענץ וועט פֿאַרקומען אין לאַנדאָן.

רומענישער קריג-מיניסטער פארזיגערט געשלעגען אין רומענישען פארלאמענט

בוקארעשט, 13 (ספ. טעל.) אויף דער היינטיגער פארלאמענט-זיצונג איז גענומען געווארען צו קענטוש דער בעריכט פֿון דער פֿאַרלאַמענטאַרער אויספֿאַרשונג-קאָמיסיע וועלכע האָט אַורכגעפֿהרט די אויספֿאַרשונג וועגן אַפֿמאַך אין יאָר 1930 מיט דער פֿאַבריק "סקאַדאַ" וועגען ליפֿערונגען פֿון קויגס-מאַטעריאַל.

דאנציגער הימלעריסטען טרייסטען זיך מיט הארץ-חלשות

דאנציג, 13 (טעלעגראפיש) דער דאנציגער פארפאסטען-ליקענט אפ די אינפארמאציעס וועגען דער דעמיסיע פון פיהרער פון דער נאציאנאליסטישער פארטיי פערס דארף מען בעטראכטען פאר א 100 פראצענטונגען זיג פון דער נאצישער אידעאָלאָגיע.

שטרעאַ, 13 (ספ. טעל.) די קאַנפֿערענץ פֿון די דריי פֿרעמער-מיניס-טאַרען ענדיגט זיך אין אייניגע שעה אַרום די היינטיגע בעראַטונג אין הייפֿטזעכליך געווען גע-ווינדעט דעם רעדאַגירען פֿונעם טעקסט פֿון שליס-קאַנפֿיראַט, וואָס דאַרף פֿערעפֿענטליכט ווערען אין די אָוער-שעהן.

שטרעאַ, 13 (ספ. טעל.) די קאַנפֿערענץ פֿון די דריי פֿרעמער-מיניס-טאַרען ענדיגט זיך אין אייניגע שעה אַרום די היינטיגע בעראַטונג אין הייפֿטזעכליך געווען גע-ווינדעט דעם רעדאַגירען פֿונעם טעקסט פֿון שליס-קאַנפֿיראַט, וואָס דאַרף פֿערעפֿענטליכט ווערען אין די אָוער-שעהן.

שטרעאַ, 13 (ספ. טעל.) די קאַנפֿערענץ פֿון די דריי פֿרעמער-מיניס-טאַרען ענדיגט זיך אין אייניגע שעה אַרום די היינטיגע בעראַטונג אין הייפֿטזעכליך געווען גע-ווינדעט דעם רעדאַגירען פֿונעם טעקסט פֿון שליס-קאַנפֿיראַט, וואָס דאַרף פֿערעפֿענטליכט ווערען אין די אָוער-שעהן.

בלב קרוע ומורתה אני מודיעים שאחרי מחלה כבדה וממושכה נפשה האשה החלוצה והצניעה

נ"ע הינדא אברהם אבא נ"י מאנספערד

בת ר' משה ו"ל גראסט מזדונסקא-וואלא, בשנת נ"ז למי חי' הלויטה למנוחת עולמים תהי היום ביום א' פ' אחרי י"א ניסן תרצ"ה בשעה 12 בצהרים מבית האבל אלעי I מאי 9. השרויים בצער עמוס בעלה, בני, בנותי חתני, כלותי ונכדי'

בלב קרוע ומורתה הננו מודיעים צ"ד אסוננו הנורא בהלקח מאתנו אחרי מחלה קצרה עטרת ראשנו אבינו, זקנו וחוננו החסיד הישיש והישר באדם

נ"ע מו"ה שאול נתן נטע ב"ר זבי ו"ל שאר אוריטיש

בשנת השמונים וארבע לימי חייו הלוינו למנוחת עולמים תהי היום יום א' י"א חודש ניסן תרצ"ה לפ"ק בשעה I אחה"צ ממעון רחב זענער 25. השרויים בצער עמוק משפחתו המתאבלת.

הוי נפלה עמרת ראשנו! בלב קרוע ומורתה אני מודיעים שאחרי מחלה כבדה וממושכה נלקח מאתנו ראש משפחתנו האיש המצויין י"א, אבינו היקר, חתנו, זקנו, סבא, וקני סבה, החסיד משרידי הו"ד הישן, חסידיו חיושי הריים

נ"ע מרדכי יוסף (הנקרא מאמל) ב"ד יהושע ז"ל מפיאנטסא טישארנאר-עווסקי

בשנת צ"א לימי חייו הלוינו למנוחת עולמים תהי היום ביום א' פ' אחרי י"א ניסן תרצ"ה בשעה 12 אחה"צ מבית האבל רחוב נאָוואַמיעסקא 18. השרויים בצער עמוק משפחתו המתאבלת.

כשר לפסח
 בעמערקונג: דאס פלעק ווערט אויסגעארבייט ב'הכשר גמור אונטער די השגחה פון אנשים פורים ונאמנים.
 פערסוה-שמעלען: פילסודסקיעגא 50 זאוואדוקא 11 שרודמיעסקא 7

„ZŁOTY RAJ“
 זיינהער: ש. האלפערין.
 שאהאלאד-פארען: שאהאלאד הארמעלען נשר לפסח

נשר לפסח
 מאכט בעקאנט איהרע ג' קונדשעפט. אז צום בעפארשטע הענדן ס'איז זי פערזעהן מיט א רייכען אויסזעהל פון פערשד.

ארץ-ישראל-ווייז אוי אונגאר-ווייז
 זעהר ביליג!!! - נשר לחג הפסח!
 צו בעקומען נאר אין דער בעקאנטער פירמע
„ZŁOTE GRONO“
 אינה. גומער אין לעווינסאן
 נאוואמיעסקא 19, טעל. 215-83, 167-83
 וועלכע אימפארטירט זעלבסט דירעקט פון אייגענער אויסארבייטונג פון ארץ-ישראל און אונגארן. ס'איז אויך צו בעקומען פערשידענע גוטע
וויינעז און מעהד
 פון אייגענער אויסארבייטונג צו זעהר ביליגע פרייען צוליב דער בעקומעליכקייט פון דער ג' קונדשעפט מאכען מיר בעקאנט די געשעפטען, וואו מען בעקומט אנווערע ארץ-ישראל און אינגער-וויינען צו דינעלבע פרייען ביי:
ו' משה ליפסקער, צעגעלינא 5
 אין ביי:
 I. Belchatowski Narutowicza 31 M. Szajhe Pomorska 41a
 M. Landau, Zgierska 64 M. Rotholz, Pl. Rejmonta 2
 H. Grundman, Zgierska 10 A. Fajgenbaum, Cegielniana 35
 Herc, Kilińskiego 46 Sz. Sztrösman, Główna 63
 Działowski, Kilińskiego 83 Ch. Blankiet, Główna 69

„ברמל“
 פון באראן ראטשילד'ס קעלער פון
 בנימ. רביים און גוטע יודען זאגען, אז צו אלבע פוסות און קידוש איז דאס בעסטע און כשר'סטע נאך-ברמל!
 ענשען - יודעים זאגען, אז שוין פון דורות איז צו ברמל קיין גלייכען אין טעם גישט פארען
 יגט זשע אכט פונקט איך אין טעות גישט אריינפיהרען אין פאדערט. ברמל'ס קאניאקען און וויינען נאר מיט די שוץ-צייכענט
 פשר לפסח
 TRADE MARK

שיד פ. קירשטיין
 גאנץ לאדז האט זיך שוין איבערצייגט אז די בעסטע, שענסטע, עלעגאנטסטע און ביליגסטע
 פ. קירשטיין
 לאדז, 8 פאמארסקא 8
 איך בענין צום אייביגען פרייהלינג און זומער-סעזאן א גרויסען אויסוואהל פון מענער-דאמען-און קינדער-שיד מיט אכטונג
 פ. קירשטיין
 לאדז, פאמארסקא 8
 אייגענטע אויסארבייטונג! רעיעכע בעהאנדלונג!

פראגרעס
 ווער עס וויל ביים פסח-מיש האפען הנאה פון איז נאר דער בעוואוסטער וויין און מעהד פון דער פירמע
פראגרעס
 וועלכע איז בעקאנט איבעראל מיט איהרע גוטע וויינען און מעהד וויין און מעהד-פארען פירמע „פראגרעס“ אלטער מארק 2, טעל. 184-82 אינהאבער זלמן גומער.
 ספעציעלער וויין פאר צוקערלידענדע הרמ-פערקויף: נור אין דער סטרוק אלטער מארק 2 אין גויף איינצער-פערקויף: „פראגרעס“ אלטער מארק 1, אין וויינהאנדלונג פירמע, טעל. 184-82.
 אין וויינהאנדלונג פול ווע-מאכער, גרינער מארק 6, טעל. 150-78.
 גם שיינבוי, נאוואמיעסקא 27.

ברוך הבא!
זלאטא גורא מאשיין-מצות
 מיט זיינע אמתיע זענען דא!
 איך מאך בעקאנט דער לאדזער יודישער בעמלקערונג, אז אזוי ווי אלע יאהר באק איך אויך היינאך אויס די גוט-בעקאנטע ערשמלאסיגע מאשיין-מצות, וועלכע זע-נען זעהר גוט בעקאנט מיט זייער גוטער קוואליטעט מעהל און האט זיך איבערגעטרענען פון אל. קאשמאשקו 11 אויף זאטאנא 19 טעל. 265-58, אין דער מעכאן בעקעריי, איך עמפעעהל זיך אויך ווייטער די ג' קונדשעפט. די בעקעריי געמינט זיך אונטער דער השגחה פון דעם יאנגער רב ש. י. וואפנער.
 פערקויפט-שטעלען:
 ראזענהאלץ, זשעלענא 47, טעל. 188-89, ווילנער, פאמארסקא 7, מצה-געווערל פילסודסקע 58, קאלאניאל-געווערל פאלדניאוו 34, מצה-געווערל פילסודסקע 30.

אויף יום-טוב
 פערגעסט נישט זיך צו פערזעהן מיט די
טעה
 פערלאנגט איבעראל!
די מצות
 פון דער מעכאנישער בעסער ביי דער בעוואוסטער צוקערניע
ג. וויינבערג
 פיעטריקאווער 38, טעל. 143-82
 מאכט בעקאנט דער ג' קונדשעפט, אז די מצות ווערען אויסגעבעקען פון בעסטן וויינען-מעהל, וואס איז אונטער דער השגחה פון הרב יצחק יהודה גליצענשטיין און צוליב די קאלאסאלע בעשטעוונגען ווערט געבעטען וואס פרייער צו קומען נאך מצות, כרי אזוי ארום צו קענען לויטן וואונט צופרייענשטעלען.
פאנקורעני פרייען
 בעמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען געפאקט און פערזעהן מיט מאנער פירמע ווי אויך שוין צו בעקומען יום-טוב'דיג מאהאראז

האלומנא פוענסיאנאט „זוש“
 איז איבערטרענען געווארען אין די ניי-רעמאנטירטע קאנמאז'ס ווילע, פאנסקא 2 געסט ווערען שוין אָננעזומען אויף פסח, מיט אכטונג
 ראדאשיצקי זון וואידימלאווסקי.
 אינפארמאציעס אויפן אָרט און אין לעדו, ביי רעדאשיצקי, פיעטריקאווער 79 און ביי פרידריק, זאוועדוקא 12.
שפירט של פסח
 ווי אויך אלע ליהערז, וויינעז, ברמל-ווייז און ווערשאווער וויינען ווי ליבערמאן און שולדענרייז אלע סארטען קאניאקען צו בעקומען
ביי פזשעזשינסקי, נאוואמיעסקא 31
 טעלעפאן 190-08 - אינהאבער בעלכאמאוווסקי.
האלאניאל-הענדלער-פערקויף
 זונמאן, ד. 21 אפריל 2-טער סאג חוה"מ 5 זיינער נאכט, צום ערשטען טערמין און 6 א זיינער אווענד צום צווייטען טערמין ביי יעדע צעהל אנוועזנדע מיטגלידער קומט ס'אין אייגענעם לעקאל די יעהרליכע אדגעמיינע פערזאמלונג
 מיט פאלגענדע סאג-ארדנונג: (1) ערשטונג, (2) וואהלען פון א פארוינער און אסעסארען, (3) לעזען דעם פראטאקאל פון דער פארוינער פערזאמלונג, (4) בעריכט, א. רעוויזיאן-קאמיסיע, ב. קאסע-בעריכט, ג. סעטינגייסט בעריכט, (5) בודזשעט אויפן יאהר 1985, (6) וואהלען פון א פערזאמלונג און רעוויזיאן-קאמיסיע, (7) פרייע פארשלאגען, די פערזאמלונג

אזייה פסח
 עמפעעהלט
דייך
 ווי אלערדיי געטרענקע
 צו זעהר ביליגע פרייעזען
 די ווייט 70 יאהר עהן.
ע. שיקיער
 אינה. ישראל שיקיער
 לאדז, פולנאצנא 1, טעל. 107-84.

די יודען-פראגע בעריהרט אין שטרעזא

מ'ינ בעה ארויסגעפאהרען קיני זושנעווע

ווארשא, 13 (טעלעפאניש) היינט איז ארויסגעפאהרען קיני זושנעווע דער אויסער-מיניסטער יודע בעה, וועלכער וועט אנט-מיליטעמען אין דער סעסיע פונ'ם ראט פון דער פעלקער-ליגע, וואס וועט זיך עפענען דעם 15 ד.ח.

אויף 25 מיליאן זראטעס סובסערבירט די אינוועסטיציע-הלוואה

ווארשא, 13 (טעלעפאניש) דער קאמיסאר פון דער אינוועסטיציע פאר סאציעלער פערזענלעכקייט האט בעשלאסען צו סובסערביירן דעם די אפליקאציעס פון דער 3-פראצענטער אינוועסטיציע-הלוואה אויף א סומע פון 25 מיליאן זראטעס.

די גאלד-זאפאסען אין „באנה פאלטהיי“

ווארשא, 13 (טעלעפאניש) אין לוייה פון דער ערשטער דעקארע פון פאלסקי זיך פערנעמערט מיט 0,8 מיליאן, דאגעגען דער שטאנד פון אויסלענדישע וואלוטעס און דעוויזען האט זיך פערמאלטערט מיט 0,6 מיליאן ביז 14,8 מיליאן זראטעס.

דער זאפאס פון די פוילישע זילבערנע מטבעות און מינע האט זיך פערנעמערט ביז 42,0 מיליאן זראטעס.

נאכו אלגעמיינעם שטרייך אין זשההיהא

ווארשא, 13 (טעלעפאניש) דער אלגעמיינער שטרייך אין זשההיהא איז פער-ענדיגט געווארען.

צוגאב-ציגען אויף דער ליניע רשדן - ווארשא

ווי מ'טילט מיט, וועלען פאר יום-טוב געלאזט ווערען צוגאב-ציגען אויף דער ליניע לאדו-ווארשא דאנערשטאג, ד. 18, וועט ארויסגעהן א צוגאב-צוג פון ווארשא 7.42 אונטער און וועט קומען קיין לאדו 10.12, פרייטאג ד. 19, ד. ח. פון לאדו 7.25 פרייה, וועט אנטקומען קיין ווארשא 10 פרייה, פון ווארשא וועט דער צוג ארויסגעהן 1.25 מיטאג, וועט קומען קיין לאדו 4.03 נאכמיטאג, דאן 6.25 און פון לאדו, קומט קיין ווארשא 9 און דעם זעלבען טאג נעמט א צוגאב-צוג ארויס פון ווארשא 7.42 און קומט קיין לאדו 10.12 און שבת דעם 20, ד. ח. וועט פון לאדו אפגעהן א צוגאב-צוג 7.25 פרייה, וועט קומען קיין ווארשא 10 פרייה, פון ווארשא - 1.25 מיטאג, קומט קיין לאדו 4.03 נאכמיטאג, דער לעצטער צוגאב-צוג וועט אפגעהן פון לאדו 6.25 און וועט אנטקומען קיין ווארשא 9 און.

די צוגאב-ציגען וועלען אין פאלשעק האפען פערבינדונגען מיט קראקא, קאטאוויץ און זאפא-פאנע.

9 טויט-ארטיילען איז פולגאריען

געטראגען 9 טויט-ארטיילען אויף די מיטגלידער פון דער מאקעדאנישער פארטיי „אימרא“.

די נייע האנסטימוציע וועט די טעג אריין אין הרשפט

ווארשא, 13 (טעלעפאניש) שפעטסטענס ביו'ן 1 טעג מאי וועט אמטליך פערעפענליכט ווערען דער טעקסט פון דער נייע עה קאנסטיטוציע, מיט'ן מאמענט פון פערעפענליכט-ווערן.

נישט אויף נומערן, נאר אויף פערזאנען וועט מען שטימען בעת די נאעמען סייס-וואהלען

ווארשא, 13 (טעלעפאניש) די ארבייטען פון פולקאוויט סלאוועק'ס רעגירונג זענען קאנצענטרירט אויפ'ן צוגרייטען 3 נייע אוסטרואווען, דערנעבען א'אוסטאווען ווענען דער נייער וואהל-ארדנינגאציע.

שווי ערשינען די שטייער-אמנעסטיע וואס וועט זיך גילטיג 2 חדשים

ווארשא, 13 (טעלעפאניש) היינט איז אין „דושהניק אוסטרואווען“ פערעפענט ליכט געווארען דער אוסטרואווען דער שטייער-אמנעסטיע, לויט וועלכער מען ווערט בעפרייט פון שטראף פאר שטייער-פערברעכענס. אלזא, ווער עס האט פערזוהלען פאר דער שטייער-אמנעסטיע זיין ריכטיגע הכנסה און אפגעגעבען א פאלשע „זענאנע“ א. א. וו. האט רעכט אין משך פון 2 חדשים נאכ-דעם, ווי דאס געזעץ איז אריין אין קראפט, צו מעל-פירען, דייטשלאנד און פראנקרייך ווערן איינגעלאדן צו דער האנפערעניג וועגן דונא-פאהמ

פירען, דייטשלאנד און פראנקרייך ווערן איינגעלאדן צו דער האנפערעניג וועגן דונא-פאהמ געלאדן, 13 (טעלעפאניש) דייטשלאנד און פראנקרייך ווערן איינגעלאדן צו דער האנפערעניג וועגן דונא-פאהמ פערעניג איז נאך נישט בעשטימט.

אינדיוידועלע טוריסטישע רייזעס קיין פארעסטינא

מיט דער שיף „POLONJA“ די נאעמעסע אפרייזע דעם 1 מאי און 15 מאי. פערדינסט זעמליכע פארמאליטעטען. באהן-בילעטען פון לאדו. איינשרייבונגען נעמט אן ז'óđź, 64, Piotrkowska.

נישט הייז ווארט וועגען אידענען

דאקטארען פון עטליכע פראווינץ-צייטונגען אין וואלאקא-געביט דערפאר, הייל אין זייערע צייטונגען איז מיט קיין איין ווארט נישט דערמאנט געווארן וועגען אידענעס בעזוך אין ראטען-פערבאנד. די אראפגעזעטע רעדאקטארען האבען ערקלערט, אז לויט זייער מיינונג איז דער בעזוך פון ענגלישען לאדו נישט קיין וואונדער געשעהעניש פאר דער פרעסע פון דער פראנצויזישער מלוכה.

אויסנאהם-צושטאנד אין שפאניען

מאדריד, 13 (טעלעפאניש) דער קריגס-צושטאנד איז אפגעשטאמט געווארען. אנטשטאט דעם איז איינגעפיהרט געווארען אויסנאהם-צושטאנד.

פון ענדיגט 3-חדשימי יגע עהנאמישע האנפערעניג פון די פראנצויזישע האלאנדישע

פאריז, 13 (טעלעפאניש) נאך 3 חדשימיגע בעראטונגען זענען היינט פערענדיגט געווארען די ארבייטען פון דער אימפע-ריאלער עקאנאמישער קאנפערענץ, אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט פארשטעהער פון אלע פראנצויזישע קאנאניעס. די לעצטע פיערליכע ויצונג איז פארגעקומען אונטער'ן פארוויץ פון פערזענלעכע לעברון.

די קאנפערענץ האט געהאט דעם ציל צו האר-מאניזירען די עקאנאמישע בעציהונגען צווישען די בעזונדערע פראנצויזישע קאנאניעס און צווישען די קאנאניעס אין דער מעטראפאליע גופא.

ווי ען, 18 (ט'א טעלעגראפיש) דער ארגאן פון די ציוניסטען „די שטימע“ האט פערעפענט ליכט א נעשפערך מיט א דיפלאמאט. דער לעצטער האט פערזוכערט, אז אין שטרעזא האט מען אויך גערעדט וועגען דער יודען-פראגע.

פראנצויזישע סאציאליסטען און האמוניסטען

גענען 2-יאהריגען מיליטער-דינסט

פאריז, 13 (טעלעפאניש) די געמישטע דעלעגאטען-קאמיטע פון דער סאציאליסטישער און קאמוניסטישער פארטייען אין מארקייך האט אפגעהאלטען א ויצונג וועגען דורכפיהרען א געמיינזאמע אקציע געגען רעגירונגס פראיעקט וועגען 2-יאהריגען מיליטער-דינסט, ס'איז געוועהלט געווארען א סוב קאמיטע, וועלכע דארף אויסארבייטען א געזעצן פלאן פון דער קאקציע.

פאריז, 13 (טעלעפאניש) די אדמיניסטראציע-קאמיטע פון דער סאציאליסטישער פארטיי האט אפגעווארפן דעם פאר-שלאג צו רעדאגירען צוואמען מיט די קאמוניסטען א געמיינזאמען מעניפעסט צום 1 מאי.

רעוואטיוזם - איז א קראנקהייט פון האלטער און נעציגער צייט פון יאהר

ס'איז אנהויב פריהלינג, ווען די לופט איז נאך גענוג קאלט און דורכגעפאלט מיט נעציגקייט, פער-גרעסערן זיך די וועטהאגען פון רעוואטיוזם. אין אונזער וועגן זינגען און רעגען-רויכען קלימאט, לויט מען אממייסטען פון מוסקולירען-מאטיוס, ארויסגעווען דורך פערזוהלונגען, הויפט-זעכליך בעת די פלוצידיגע וועטערונגענערונגען אדער נאך צוליב די שלעכטע וואוינונגס-בעדינגונג-גען. עס טרעפט זיך אפט, אז די קראנקהייטען לא-קערן אויך און די מוסקולען פון קרייזפויג און אפטמאל איבערטראגען זיי זיך אין אנדערע ערטער. דאס קורירען רעוואטיושע לידען פאדערט א רא-ציאנעלע און זארגעפלעטיגע קוראציע, פערבונדען מיט אפטייען די דיעטע.

די רעזולטאט דערפארונגען האבען געוויזען, אז בעת דער היילונג פון די קראנקהייטען, זענען געוואונען די סאציאליקאוע רעפערענצען, וועלכע האבען דערביי א גרויסע ווירקונג.

צו איינער פון אזעלכע מיטלען געגען רעוואטיו-טיוס טאפלעטעס טאגאס.

זיי ווערען אנגענומען אין ארטעמיוס, רעו-מאטיוס, פארארע. טאגאל פערזוהיגט די וועטהא-גען אוי ברענגט א פערליכטערונג. טאפלעטעס טאג נאל ווערען אויך אנגענומען בעת א גרופע, פער-קיהלונג, געווען און קאפ-וועטהאגען.

MAOK TEPI ROBACTWO

קינא-מעאטער „MIRAZ“ 11 ליטראפאר (קאנסענט.) 16 די לעצטע 2 טעג! די דאפעלטע פרעמיע צו „פירא“ פיר-די-שאן (2) נייע מענשען יודיש לעבען יודישע מוזיק יודישע פרייד און לייך יודישער איבערבוך יודישע פאלהסלידער יודישע טעני אין דער יודישער שפראך פרייען פון די פלעצער: III פל. 54 גר. II פל. 85 גר. I פל. 1.09 זל. באפעלן 75 גר.

בייז פארעסטינא מיט דער שיף „POLONJA“ די נאעמעסע אפרייזע דעם 1 מאי און 15 מאי. פערדינסט זעמליכע פארמאליטעטען. באהן-בילעטען פון לאדו. איינשרייבונגען נעמט אן ז'óđź, 64, Piotrkowska.

גרינגע אדרעסען: מבינים און זאכענער אנערקענען, אז די אייניג אמת'דיג גיטע משקה ווייזן און מעדה פשר לחג הפסח איז נור פון דער פירמע „בארקוויז“ אינה: מענדעל בארנשטיין לאדו, נאוואמיעסקא 30, טעל. 210-58 וועלכע זענען צו בעקומען אין פארנענדע נעשטעפטען:

- 1. בעלכאטוויטסקי, גארטוויטש 31
- 2. וו. בלאנקעט, גלובנא 69
- 3. באר, נאמסראנאמא, פיעטריקאווער 45
- 4. גאלדבערג, צינע-גאס 4
- 5. באר, פאלזניאווע 9
- 6. הערק, קילינסקיגע 46
- 7. סאוויצקי, בושעווינער 12
- 8. סלעפאן, לאגיטוויטש 2
- 9. עורעלעוויטש, 11 ליטעסקא 38
- 10. ערליך, שוויטסקא 19
- 11. פראשקער, וואלאקא 27
- 12. פארזשענשעוויטסקי, פראנצויזישקענער 52
- 13. פליקער, זערווער 39

BANK HANDLOWY w ŁODZI Spółka Akcyjna Al. Tadeusza Kościuszki 15 ma jeszcze do wynajęcia SAFES na dogodnych warunkach, poczynając od 4 złotych miesięcznie. Safe jest NAJPEWNIJSZYM miejscem przechowywania posagu Twojej córki.

„נייער פארקסלאג“

ס'זייבטיגסטע געשעהעניש זייט דער מרחמה די קאנפערענץ איז שטרעזא טראגט נישט ברויז אנ' „אינפארמאטיוועז“ כאראקטער

די יודיע, וואס קומען פון שטרעזא, פון ארם, וואו עס ווערט ענטשיידען דער גורל פון וועלט-שול, זענען זיך שטארק סתור. א טייל זענען אפטר-מיסטיש, דאס רוב אבער זענען שטארק פעסימיס-מיש בנוגע די רעזולטאטען. די הויפטמיניעה איז די נישט-פלארע שטעלונג פון ענגלאנד. עס איז דער ריבער נישט אונאינטערעסאנט די מיינונג פון דער דאזיגער פראגע פון אזא קענען פון די ענגלישע בע-דינגונגען ווי עס איז דער קארעספאנדענט פון „קור" יעד פארלאנג' אין לאנדאן אונט. אין זיין לעצטער קארעספאנדענץ וועגן דער ענגלישער פאליטיק אין שטרעזא, וואס ער צווישן אנדערן פאלגענדעס: אפיציעל זאגט מען, אז די קאנפערענץ אין שטרעזא טראגט נאר א אינפארמאציע-כאראקטער און קיין שום בעשולסען דארפן דארט נישט אָנע-נומען ווערן. נישט קוקענדיג אבער דערויף, ווייסט די נאנצע וועלט, אז די קאנפערענץ איז שטרעזא-איז איבער פון די וויכטיגסטע געשעהענישען זייט דער מלחמה. ווי דאס צווייטע דעם וועג צו בע-שלוסען, וואס וועלען פאר דער אינטערנאציאנאלער לאגע האבען א וויכטיגע בעדייטונג. פאקטיש האט דעלט זיך דא אין נישט מערה און נישט וועניגער, ווי אין צו געבען דער ענגליש-פראנצויזיש-איטאלי-ענישען פערשטענדיגונג רעאלע פארטיסען.

די בעריידיגטע און בעערוק'טע ענדעקעס אין ריידזער שטאט-ראט

פון „קוריער לודזק" וועגען די בעקאנטע געשע-הנישען אויף דער זיצונג פון שטאט-ראט. מען קען נישט לייקענען — שרייבט הייטער די ענדעקישע צייטונג, — אז די האלטינג פון נאציאנאלען קלוב אין שטאט-ראט לגבי דעם יו-דישען קלוב, איז אויף דער דאזיגער זיצונג געווען אַנאיט-יודישע און דעצידירטע — אָבער זי איז געווען א רעזולטאט פון דעם פראוואקאטארישען פערזאנלעך פון די יודען. די שולד פאר די געשע-הנישען, וואס זענען פאָרגעקומען אויף דער זי-צונג טראָגען, אָהן שום ספק, די יודישע ראַטמאנער. און איצט — זאלען פאָלקען אין א פּוילישער מלוכה איבערבעטען די יודען דערפאר, וואס זיי האבען רעאגירט אויף די יודישע פראוואקאציעס און בעליידיגונגען, וואס זענען געווענדעט נישט נאָר געגען זיי פּערזענליך, נאָר פשוט געגען דער גאנצער פּוילישער געזעלשאַפֿט. נאָך מערה, זיי דאַרפֿען איבערבעטען נישט יודישע פּון צווישען די יודען, נאָר דאָס גאנצע יודישע פּאָלק.

עס איז אַ זעלבסטפּערשענדליכע זאך, אַז ראַטמאַן קאָפּטשינסקי האָט מיט'ן הסכּם פֿון גאַנצען נאַציאָנאַלען קלוב פֿון שטאַט-ראַט, זיך אָפּגעזאָגט צו געבען אַז ערקלערונג. און צוליב דער דאָזיגער סיבה האָט דער קאָמיטאַט וואָס וואָרענאָדזקי אָפּגעשטעלט די טעטיג-קייט פֿון שטאַט-ראַט ערקלערענדיג, אַז אַזוי לאַנג ווי דער נאַציאָנאַלער קלוב וועט נישט אַדורכקומען מיט'ן יודישען קלוב, וועט ער קיין שטאַט-ראַט-זיצונג נישט צוזיפּרעכען. (דאָס דאָזיגע, אַדורכ-קומען דאַרף לויט דער מיינונג פֿון יודישען קלוב בעטען.)

„זווי אַרום איז דעם שטאַט-ראַט פֿון דער גרעסטער שטאַט אין פּוילען, נאָך וואָרשאַ, אַזע-גענומען געוואָרען די מעגליכקייט פֿון נאַרמאַלער טעטיגקייט. נאָר איז פּאָקטיש אָפּגעשטעלט גע-וואָרען אין דער טעטיגקייט — ווייל — ער האָט בעליידיגט דאָס יודישע פּאָלק! ווייל — ער וויל זיך נישט פּאַר'ן דאָזיגען פּאָלק דעגרידירען. דערוועלבער פּראָגע איז אויף געווינדעט דאָס לייט-אַרטיקעל פֿון דער נעכטיגער „גאַזעטאַ וואַר-שעטע" וואָס פּאַר טעג זענען געווען וועגן דער נישט צושטאַנד עקוומענער זיצונג פּאָלגענדעס: „אין לאַדז איז געשעהן אַ פּאָקט. וואָס דאַרף ציען אויף זיך די אױפֿמערקזאַמקייט פֿון דער עפּענטליכער מיינונג אין גאַנץ פּוילען. די טעטיגקייט פֿון לאַדזער שטאַט-ראַט איז דורך דעם רעגירונגס-קאָמיטאַט ה' וואָס וואָרענאָדזקי פּאָקטיש אָפּגעשטעלט געוואָרען צוליב דעם, וואָס דער נאַציאָנאַלער קלוב פֿון שטאַט-ראַט האָט זיך אָפּגעזאָגט איבערצוגעבען דעם יודישען קלוב פֿון דער פּלאַרמער בעליידיגונג פֿון יודישען פּאָלק."

דער נישט געלונגענער אטענטאט אויפ'ן קעניג איבן סאוד בעדייט אנהייב פון נייער מלחמה אין אראביע

ווי בעוואוסט, איז אויפ'ן קעניג איבן סאוד, דעם הערשער פון אראביען אויסגעפיהרט געווארען א אטענטאט, וואס איז נישט געלונגען. דערמיט הויבט זיך אן א נייער טעאפ פאר דעם דאזיגען מיטיגען און אוואנטערטע און דעם נאציאנאלען לאגער אונטערליכער „קוריער לודזק" האט געשרי-בען: „און ווייטער ווערט ציטירט דער ארטיקעל פון ערשטע האבען זיך די 50 מויענד עולי רגל, וואס געפינען זיך איצט אין מעקא, איבערגעגעבען בסוד סודות, דאן האבען עס די קעמערלייטער צו טראגען אין אלע עקען וועלט, און איצט רעדט מען שוין וועגען דעם אין אויען — ביז נאך אינדאכינא — און ווייטער און מען רעדעוועלט עס שוין אין מורחאפריא צווישען די רעדעוועלט וועלערען.

דער וואהאבי קעניג אבדול אוז דער 3-טער, דער הערשער פון סאודי אראביען, האט געזאגט דורך דריי מעהדער דערהינעם ווערען. אלאה האט אבער געהאלטען זיין האנט איבער איהם — דער נביא האט איהם געשיצט — די מעהדער זענען צו-שמעטערט געווארען — דער קעניג לעבט!"

דער קעניג לעבט און טראגט זיין קאפ — 1.90 מעטער הויך, נאך שטאלצער. ווייל איצט ווייסט ער זיכער, אז דער נביא האט איהם אויסדערוועהלט. בעת ער איז מיט 54 יאהר צוריק געבוירען גע-ווארען, איז זיין פאטער געווען אין גלות די מוטער איז געשטארבען ביי זיין געבורט. די וואהאביטען האבען איהם דעריבער און צוזאמען מיט דער מילך פון די קעמלען האבען זיי אין איהם אריינגעפלאנצט מהמ'ס תרבות.

די וואהאביטען האבען געגלויבט, אז ער שטאמט אפ דירעקט פון נביא. אזוי ארום אוי ער אנטקעמט געווארען אלס דער יונגסטער אימאם פון די ווא-האביטען. און דער דאזיגען אימאם (פיהרער) איז געווען דער מוטינסטער, וועגען וועלכען די לעגענ-דעם האבען נאך דערזעהלט.

די וואהאביטען האבען געגלויבט, אז ער שטאמט אפ דירעקט פון נביא. אזוי ארום אוי ער אנטקעמט געווארען אלס דער יונגסטער אימאם פון די ווא-האביטען. און דער דאזיגען אימאם (פיהרער) איז געווען דער מוטינסטער, וועגען וועלכען די לעגענ-דעם האבען נאך דערזעהלט.

דער דאזיגער „קאָמונעל פון דער מדרב" האָט פּוילישער דעלעגאציע, אין איהר שפייט געפינט זיך נישט נאָר דער פרעמער, נאָר עס בעמיליגט זיך אויך סער ראַבערט וואַנסטראַט, דער שטענדיגער סעק-רעטאַר פֿון אויסערן-מיניסטעריום. עס איז בייד-איצט נאָך נישט געווען דער פּאַל, אַז דער סעקרע-טאַר פֿון אויסערן-מיניסטעריום זאָל פּערלאָזען לאַנג-דאָן צוזאַמען מיט דעם אַמטערנדיגן אויסערן-מי-ניסטער, בכּדי סער דוּשאַן סיימאָן און סער ראַבערט וואַנסטראַט זאָלען צוזאַמען אַרויספּאַהרען פֿון לאַנג-דאָן, דאָן מען נעמוזט האָבען אַ אויסערנעוועלטלי-וויכטיגע סיבה.

פּוילישער דעלעגאציע, אין איהר שפייט געפינט זיך נישט נאָר דער פרעמער, נאָר עס בעמיליגט זיך אויך סער ראַבערט וואַנסטראַט, דער שטענדיגער סעק-רעטאַר פֿון אויסערן-מיניסטעריום. עס איז בייד-איצט נאָך נישט געווען דער פּאַל, אַז דער סעקרע-טאַר פֿון אויסערן-מיניסטעריום זאָל פּערלאָזען לאַנג-דאָן צוזאַמען מיט דעם אַמטערנדיגן אויסערן-מי-ניסטער, בכּדי סער דוּשאַן סיימאָן און סער ראַבערט וואַנסטראַט זאָלען צוזאַמען אַרויספּאַהרען פֿון לאַנג-דאָן, דאָן מען נעמוזט האָבען אַ אויסערנעוועלטלי-וויכטיגע סיבה.

דער באדעני פון ארץ ישראל

מיז איבערגעהן אין יודישע הענד

גרויסע היסטארישע רעדע פון אויסשטיקן אויף דעם אלטעם פון ארץ ישראל

גרויס צו געהן וואוהין מיר וועלען זיין נאך שיקען, און ווען איר מוז זיי ליידער ענטפערן: נישטא קיין פרייע באדען און עס וועט אויך בקרוב נישט זיין, בלייבט אס די דאזיגע מענטשן נישט קיין אנדערע אויסוועג ווי צו לאזען זיך אויפ'ן וועג פון שפעקולאציע און פארענדער זיך פונקט אז עפענען א נעוועלע און תל אביב. מיר האבען אלץ נישט קיין רעכט צו פשוטל דיגען מינעס ווייל מיר אליין זענען שולדיג, און דעם מאמענט ווען מיר וועלען האבען א פאזיטיווע ענטפער פאר די טיווענטער יודען, וואס רייסען זיך אויף לאנדווירטשאפט. ווען מיר וועלען זיין אומשטאנד צו עטיגען אס די באדען הונדערטער קאמף וועלען מיר האבען א געוואונענעם קאמף און עס וועט נעמען אל'ערע מיט דער שפעקולאציע. מיט דעם ענטלויפן פון די ארבייטער פון דארהן, אויב דער ארבייטער וועט אפילו פערדיגען אויפ'ן דארהן נאך 20 פיאסעטער א טאג, און וועט אדער האבען די אויסזיכט צו בעקומען אפילו נאך 20 יאהר איבערענעם באדען, וועט דער ארבייטער שוין נישט פערלויבן דעם דארהן, אפילו ווען די שטאט זאל איהם צאלען א דרייפאכונג לויין. אויך דער יודישער ארבייטער זענען אויפ'ן דארהן, אויב ער וועט האבען צו זיין פערמינג און גענוגענדע צאלען ווי דער ארבייטער, און זיי וועלען איהם נישט שטעלען קיין איבערענעמענע פארענוגען, — וועט זיך אויך נישט דרווייטערען פון יודישען ארבייטער, מיט בלויז מוסר זאגען, וועלען מיר נאגלייט אויף טון, פערזארגט אונז מיט באדען און מיר זענען געראטעוועט! איר קען נישט קיין שום פאלק אויף לאנד אידער דער האט זיך פערזוכט דעם באדען אונטער זינע פיס, אהן אונטערשיד צו ער ערווערט איהם דורך בלוט פון זינע זיידע, צו זי מיט געלד אדער דעקלאראציע, אבער עס איז נישטא קיין שום פאלק אהן באדען.

מיר האבען כחך טענות צו דער רעגירונג איר וועל זי זוכער נישט פערטידיגען, ווייל זי פערדינט עס פיש נישט. פון דער ערשטער מינוט, וואס כ'האב דערקענט די "רעגירונג איז איהר פלאן שטענדיג דערווענען, די יודען זאלען זיך קאנצעטרירען אין די גרויסע שטעט, און די אראבער זאלען פער נעמען די ערשטע, אנהויבענדיג פון פאסיפ'ר'ן, פון אלע איהרע רעגירונגס דעקלאראציעס זעהן מיר, דאס קיין שום זאך אנטערעסירט אזוי נישט די רעגירונג ווי די באדען פראגע, אפילו אין בעזוג צו דער עלוה אז זיי נישט אזוי נענטער נעשטימט ווי צו דעם באדען פראגע, דאס אויב מען בעזוג זאטארישע מאכט ווייסט, דאס אויב מען בעזוג נישט דעם באדען האט מען נישט קיין שום מאכט אין לאנד. אויך פון נישט קיין דעוויזאניסט, און איר גלויב אויך קאנפ איר דער עלוה פון די פערטי ציען, די רעגירונג איז שטארקער פון אונז, הונדערט מאל שטארקער, די לאגיק אבער זאגט פארט, דאס ווען דער שונא קאנצעטרירט זיין נאנצען דראפט אויף איין פונקט, מוזען מיר אויך טון דאס זעלבע, מיר מוזן עס אבער ליידער נישט! און די לעצטע יאהרען האבען מיר זעהן ווייניג

פון אונזער ספעציעלען א"י-קארטפאנדענט נתן זיבערצווייג

דער וועג פון ירושלים, נאך סכוה ישראל, הויז פון מוצא און, "קרית ענבים" אלע זעכציג קילאמעטערס וואס טויענדער יודען פארהען זיי אדורך, טאגטעג ליד — דער נאנצער וועג געהערט נישט צו יודען, פון ירושלים ביזן עסק, א הויז פון דער קאלאניע עטרות — דער רעכטס און לינקס, א שטח פון 160 קילאמעטער — אלץ נעפינט זיך נאך אין אראבישע הענט. די זעלבע געשיכטע חזרט זיך איבער פון סביריה ביז צפת, פון ירושלים ביז ריחן, ביז חברון, איר רעד שוין נישט פון דרום פון תל אביב, מיליאן נען דונאטען, אלעזינג און אראביש. און דאס איז דער סך הכל פון 54 יאהר, "הוכבי ציון", 38 יאהר פון דער עקזיסטענץ פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, 16 יאהר נאך דער באפארדעקלאראציע, און זיי אזוי פראגע איר, ה'לומען מיר נאך ווענען גוטע פערספעקטיווען זענען דער צייט, ווען מיר וועלען פילדען דעם רוב אין ארץ ישראל?

נישטא קיין פונקט די באדען אין דער וועלט, וואס זאל נישט געהערען צום לאנדרייזער, די מדינה געהערט אומעמעס צו זיין פון דער ערד, און נישט צום זיין פון דער שטאט. אויב מיר וועלען ווייטער געהן אין אונזער ביה איינטיגען וועג, וועלען מיר האבען א מיליאן יודען און תל אביב און אין חובה, האלף בען מיליאן אין ירושלים, נאך די ערד וועט געהערן צו די אראבער, דאן וועט עס זיין ארץ ישמעאל — נישט ארץ ישראל.

איר האב נאגלייט געגען דער ענטוויקלונג פון דער שטאט, יעדער יוד, וואס קומט אין לאנד, וואו ער זאל זיך נישט בעזענען — און תל אביב, חיפה, אדער ירושלים, זאל זיין קומען זיין געבענשט, און ביז אויב מיר וועלען נישט האבען דעם יסוד וועלען מיר ווידער דא שאפען א "געטא" וועמען עס וועט ווידער אפאל פארשטעהן א גירוש.

ווען מיר פארטיגן אין דער אונטערמאלער לאגע? עס זענען פארען תירוצים נעגנ: די רעגירונג, די אראבער, די שפעקולאנטען, אבער איך מיינ, דאס דער הויפט שולדיגער זענען מיר ציוניסטען, די ציוניסטישע ארגאניזאציע, וועלכע האט זיך בעזיגען פון שטענדיג אן צו דער באדען פראגע מיט סימולאציען. איר האב געהערט דאס אין אלע צרות בעשולדיגט מען איצט די שפעקולאנטען, איר פון דער לעצטער וועלכער וויל זיי נעמען אונטער מיין שוין, אבער שפעקולאנטען קענען נאך זיין דארט, וואו עס זענען פאראן בעדינגונגען פאר שפעקולאציע, קיין שום קאמף נעגען זיי וועט נאגלייט העלפען. מיר בעקלעך נען זיך וואס די נייע עלמים בעזענען פון אלע איר דער שטאט, וואס די ארבייטער ענטלויפען פון דארהן אין שטאט אריין, דאס אלעזינג איז אמת, אבער פון וואנען נעמען זיך אס די אלע צרות? איך בין זיך מודה וכתודה, פאר איר, טאג טעגליך קומען צו מיר מנשנען מיט ליידיגע געדרימיטען און בען טען זיך איר זאל זיי נעפען באדען און זיי זענען

מיר שטעהען איצט אין סאמע ברען, אין סאמע הויכעמאט פון שמחות און פיערליכקייטען, איין דער איינע פערענדיגט זיך, הייבט זיך שוין אן די אנדערע, און דאס געהט שוין אזוי אן כמעט א הורש צייט, סאמע ווי דער פסוק זאגט, "משנכנס אדר מהר בים בשמחה".

האט זיך אויסשטיקן אויסגעקליבען דאס פאסיג סטע ארט צו זאגען עטליכע טענסע ווערטער, ווען נען דער יודישער לאגע און אונזער צוקונפט אין ארץ ישראל.

עס איז אפשר מעהר ווי ריכטיג פון אויסשטיקן זייט, טאקע איצט אין דער גאלדענער צייט, אין דער סאמע פראפעקטיווע, ווען פון ערשטען אנפליק בליט אלעזינג און גלאנצט אין ארץ ישראל, און ווען דער גאלדענער ישוב, מיט א קליינעם אויסנאם, איז פערט טון אין הלכות, "ביונעס" און פערשיכט פון דער גלענצענדער עקאנאמישער קאנטיקטור, אונטערט שטעלען זיך און דערמאנען דעם ישוב, וואוהין עס קען פיהרען אזא סיטועטען, "אויפווען" דאס לאנד. היינט ווערט זענען ביטערע, שארפע אבער ליידער הונדערט פראצענט ריכטיגע.

עס איז אפשר ריוויקאליש פון מיינ זייט — האט אויסשטיקן אנגעהויבען זיין רעדע — צו רעדען צו איר אין איינטיגען מאמענט, ווען פיל פון איר, וואס זענען איצט געקומען בעזוכען ארץ ישראל, צום ערשטען מאל און זעהן נאך דעם גלאנץ, דעם עקאנאמישען אויפוואונדן די גרויסע עלים און אויב לעבונג אויף אלע געביטען. איר וואלט זעהן נישט וועלען פערשטערען אייער שמחה, אבער איר וואלט בעזאגען א גרויסע זינד, איר זאל פערהוילען פון איר דעם גינדיכען אמת, אט זענען עטליכע צו פערען, "אוריות מחכימות", און זיי וועלען איר שוין פיל לערנען. אין די לעצטע פינף יאהר פון דער גרויסער יודישער עלים, האט זיך פערזעכערט דער יודישער ישוב פון 15 פראצענט אויף 26% אין בעזוג צו דער אראבישער בעפעלקערונג, דאס איז א זעהר שעהנער וואוס, אבער אין דער זעלבער צייט האט זיך אונטער עררבעיווי אין לאנד פער גרעסערט אויף בלויז איין פראצענט פון 5 אויף 6, לגבי דעם בעזויין פון אראבישען באדען, ביי דעם נאנצען טאראראס און ביי אלע ערדיקייט פון נאר ציאנאל פאנד פון פריוואט פערזאנען, און געווען שאפען צוזאמען מיט דער "פיקא" און "איקא" האט זיך דער יודישער ערד בעזויין פערזעכערט אויף איין איינציג פראצענט. אויב יודען נאציאנאלער יוד סיי פרוי סיי מאן, וואלט זיך פערזאכט אט די ציער, אויף דער וואנד פון זיער שלאג'עצער, וואלט מען זיי זיכער געהאט שלאפאלע נכט. קיין שום פיערנענע, פערזאמלונגען, קאנפערענצען, און רע דעם ווי גלענצענד זיי זאלען נישט וועלען נישט ענ דערען די טראגישע לאגע, איר וואלט פארקלייגט, צו שליסען די זיצונגען און בעסער נעמען אויס — מאפילען און פארהען אבער לאנד — נישט אין די עטליכע ערטער וואו עס וואוינען יודען — וועט איהר די ערשטע פערשטעהן די טרויעריגע לאגע.

דער באדעני פון ארץ ישראל

מיז איבערגעהן אין יודישע הענד

גרויסע היסטארישע רעדע פון אויסשטיקן אויף דעם אלטעם פון ארץ ישראל

גרויס צו געהן וואוהין מיר וועלען זיין נאך שיקען, און ווען איר מוז זיי ליידער ענטפערן: נישטא קיין פרייע באדען און עס וועט אויך בקרוב נישט זיין, בלייבט אס די דאזיגע מענטשן נישט קיין אנדערע אויסוועג ווי צו לאזען זיך אויפ'ן וועג פון שפעקולאציע און פארענדער זיך פונקט אז עפענען א נעוועלע און תל אביב. מיר האבען אלץ נישט קיין רעכט צו פשוטל דיגען מינעס ווייל מיר אליין זענען שולדיג, און דעם מאמענט ווען מיר וועלען האבען א פאזיטיווע ענטפער פאר די טיווענטער יודען, וואס רייסען זיך אויף לאנדווירטשאפט. ווען מיר וועלען זיין אומשטאנד צו עטיגען אס די באדען הונדערטער קאמף וועלען מיר האבען א געוואונענעם קאמף און עס וועט נעמען אל'ערע מיט דער שפעקולאציע. מיט דעם ענטלויפן פון די ארבייטער פון דארהן, אויב דער ארבייטער וועט אפילו פערדיגען אויפ'ן דארהן נאך 20 פיאסעטער א טאג, און וועט אדער האבען די אויסזיכט צו בעקומען אפילו נאך 20 יאהר איבערענעם באדען, וועט דער ארבייטער שוין נישט פערלויבן דעם דארהן, אפילו ווען די שטאט זאל איהם צאלען א דרייפאכונג לויין. אויך דער יודישער ארבייטער זענען אויפ'ן דארהן, אויב ער וועט האבען צו זיין פערמינג און גענוגענדע צאלען ווי דער ארבייטער, און זיי וועלען איהם נישט שטעלען קיין איבערענעמענע פארענוגען, — וועט זיך אויך נישט דרווייטערען פון יודישען ארבייטער, מיט בלויז מוסר זאגען, וועלען מיר נאגלייט אויף טון, פערזארגט אונז מיט באדען און מיר זענען געראטעוועט! איר קען נישט קיין שום פאלק אויף לאנד אידער דער האט זיך פערזוכט דעם באדען אונטער זינע פיס, אהן אונטערשיד צו ער ערווערט איהם דורך בלוט פון זינע זיידע, צו זי מיט געלד אדער דעקלאראציע, אבער עס איז נישטא קיין שום פאלק אהן באדען.

מיר האבען כחך טענות צו דער רעגירונג איר וועל זי זוכער נישט פערטידיגען, ווייל זי פערדינט עס פיש נישט. פון דער ערשטער מינוט, וואס כ'האב דערקענט די "רעגירונג איז איהר פלאן שטענדיג דערווענען, די יודען זאלען זיך קאנצעטרירען אין די גרויסע שטעט, און די אראבער זאלען פער נעמען די ערשטע, אנהויבענדיג פון פאסיפ'ר'ן, פון אלע איהרע רעגירונגס דעקלאראציעס זעהן מיר, דאס קיין שום זאך אנטערעסירט אזוי נישט די רעגירונג ווי די באדען פראגע, אפילו אין בעזוג צו דער עלוה אז זיי נישט אזוי נענטער נעשטימט ווי צו דעם באדען פראגע, דאס אויב מען בעזוג זאטארישע מאכט ווייסט, דאס אויב מען בעזוג נישט דעם באדען האט מען נישט קיין שום מאכט אין לאנד. אויך פון נישט קיין דעוויזאניסט, און איר גלויב אויך קאנפ איר דער עלוה פון די פערטי ציען, די רעגירונג איז שטארקער פון אונז, הונדערט מאל שטארקער, די לאגיק אבער זאגט פארט, דאס ווען דער שונא קאנצעטרירט זיין נאנצען דראפט אויף איין פונקט, מוזען מיר אויך טון דאס זעלבע, מיר מוזן עס אבער ליידער נישט! און די לעצטע יאהרען האבען מיר זעהן ווייניג

זינג-הינא-מעמער
Zacheta
זינגער 26

היינט און פאלגענדע טעג
גרויסער דאפעלמער פראגראם

— I —

"די ציגיינער"
"קעניגין"

אין די הויפט-טעלען:
Jarmila Martonowa
אין **A. Nowatny**

— II —

"דאפעלמענט"
אין די הויפט-טעלען:
L. Colman און **Elissa Landi**

אנהייב 4 נ. מ. שבת און זונטיג 12 בייטא

הורדום

הורדום'ס לעצטע יאהרען

הורדום האט זעהר לויב געהאט אלעסאנדער און אריסטאבול. די צוויי זיין וואר מרים העשמי, נאית האט איהם געבוירען, און ער האט זיי אוועקגע שיקט קיין רוים, זיי זאלען דארטען קריגען א גוטע ערצהונג און זאלען בכלל דארטען זיך בעקענען מיט דער וועלט. אין ירושלים האבען זיי געקאנט קריי ווען א יודישע פילדונג. זיי האבען דא געקענט לער נען תורה לויט דער אויסטייטשונג פון די "פרושים" און לויט דער אויסטייטשונג פון די "צדוקים" און בער וואס זיי האבען בעדארפט אין געווען וועלטליכע דריכישע פילדונג, און דאס האבען זיי אפגעשטעט געקאנט קריגען אין רוים.

האבען פונקט'ס זיין געלערנט אין רוים די רע טארישע קונסט, די קונסט פון רעדען אבער איין קונסט האבען זיי זיך נישט אויסגעלערנט: די קונסט פון שוויגען. און דאס האט געפיהרט צו זייער טרא געשען טויט.

זיי זענען געקומען צוריק אהיים אין ירושלים, הויכגעוואקסענע און וואונדערשעהנע פרינצען, איר בער נאך הורדום ווי שעהן זענען זיי געווען שטאלץ אויף זייער הויכע יחוס, און אס די אוראלטליכע פון די חשמונאים-הערשער, הורקנוס און אריסטאבול. זיי האבען זיך ברייטלעך בעזעצט אין הורדום סעשעהנעם פאלאץ, און פאלד האט זיך ווידער אן געהויען די קנאה'שגאנע צווישען די צוויי פאמיליעס.

פונקט ווי אמאל מרים און אלעקסאנדרא, אזוי האבען אויך איצט מרים מינדער געקומט מיט פער אכטונג אויף הורדום'ס משפחה און זיי געהאלטען פאר ארומישע פוערערס, וועלכע האבען אין די מהר-מות פון דעם בירגערקריג זיך ארויפגעארבייט און געווארען פלוצלונג אריסטאקראטען. צו דעם מאמטו פון שטאלצקייט און פערזאכונג צו הורדום'ס פאמיליע ליע איז נאך צוגעקומען ביי מרים קינדער דער מאמי-טיוו פון האט און נעמה קענען די, וואס האבען פער ארדזאכט דעם טויט פון זייער מוטער.

האלט אלעקסאנדער, דער עלטערער און וויכטיגער פארייט מרים זיין, געשווינען און געהאלטען

פון היים שוים

פון היים שוים

זיינע געדאנקען, פאר זיך אליין, וואלט אפשר נישט געקומען צו קיין אומגליק. האט ער אבער געהאט א לאנגע צונג און ארויסגעזאגט דא און דארטען א ווארט, און זאל נאך הורדום צומאכען די אויגען, וועט ער, אלעקסאנדער, דער הויפט-ווייזש פון טראגן, שוין לערנען בלאק מיט דעם כליאסטער, פון גראן בע אדומים, איבערהויפט מיט דער מוהמע, די ביי זע לינגערקע און געזעקע סאלאמע, און מיט דעם אבער טאטען דעם מייסד'ען אינאנט פערזאראס, און לעקסאנדער איז געווען אזוי נישט פארזוכטיג, אז ער האט אפילו זיך אויסגעריקט אומהעלפליך און העווערדיג קענען דעם אייגענעם פיינדע, אי-לעקסאנדער און אריסטאבול, האבען ארויסגעוויזען אפען, אז זיי האבען נישט פערנעסען זייער מוטערס טויט.

פערקערט אבער, סאלאמע, און פערזאראס האט בען געהאלטען דאס מויל, און האבען שטילערהיים געגראכט אונטער מרים'ס זיין און ביסעלעכט צווישן פירט סמט הורדום'ס ער הארץ מיט פערזאכונג קענען זיי אז נאך זיי פאר זייער מוטערס טויט.

סאלאמען דעם מייסד'ען אינאנט פערזאראס, און דערט אז מרים זיין פלאנעווען צו אפעלירען צום צוזאר אין רוים אז ער זאל איבערקומען דעם משפט פון זייער מוטער, הורדום האט דערפאר זיי אפגעטון און אראפגעבראכט צו זיך אין זיין פאלאץ זיין זיין זיין אנטפארטער. דעם דאזיגען זיין האט איהם געפוי רען זיין ערשטע פרוי דאריין, ווען ער האט חתונה געהאט מיט מרים. האט זי איהם געצוואונגען און וועקשוועגען די פרוי מיט איהר דארהן. האט ער זיי איצט געבראכט צוריק. כדי צו האלטען אנטפאר-טערן פאר א בייטש קענען מרים זיין.

הורדום'ס זון אנטפארטער האט געקאנט פערמאגט אלע חסרונט פון דעם פאטער, אבער אהן די מעלות זיינע ער איז געווען אזא לינגער, אזא חונף, אזא רכילות-טרייבער און אזא העצער, אז ער האט אין דעם פירט פערשטעקט סאלאמען און פערזאראס אין גארטע. הורדום האט איהם אוועקגעשיקט קיין רוים איהם פארזושטעלען פאר דעם צוזאר, אבער

די האראיאיער

אויף דער דערמאנטער טעמא האט דער בערלינער היסטאריקער ד"ר ח. בערלאס געהאלטען א דערפראט אין דער יודישער געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט, צוליב דער אינטערעסאנטער פנים דאזיגען רעפערענס, גיבען מיר איהם איבער צו אונזערע לעזער:

די קאראמער אלס א זעלבסטע, ד. ה. אונטער דעם נאמען "קראים" און אלס בעזונדערע פארטיי, אדער טעכטער, עקזיסטירן, וויסן 8-טען יאהר-הונדערט און האבען היינט נאך גרעסערע קבוצים אין פוילן און אין רוסלאנד.

וויער געדאנקען-גאנג און אנשויאנגען אויף די הלכות און אנדוה פנים הלמוד, זענען זיי סאך אויף דער פארטיי, וואס האט עקזיסטירט אויף דער יודישער גאס, נאך פאר'ן חורבן בית-שני - אויף די, אזוי גערופענע "צדקים", שפעטער אויב אבער ווערן די "צדקים" שפעטער בעזיגט פון די פרנשים און ווער פארטיי און השפעה פערשווינדט. נאכ'ן חורבן פון דער יודישער גאס, ענטוויקעלט זיך שפעטער, אין 8-טען יאהר-הונדערט, אין בבל, א גינסטיגער באדען פאר דעם אויפליבע פון דער אפאליגער צווייטער שטאדט.

צו יענער צייט איז דאס מוסולמאנישע אראביען געווען געשפאלטען פון צוויי הויפט-פארטייען, וואס האבען צווישן זיך געפיהרט גרויסע מחלוקת: פון איין זייט זענען געשטאנען די א. ג. סונניטען - די קאמפאטאטארען פון קאראן, וועלכע האבען ווי אמאל, די תנאים און אמוראים, קאמפנירט דעם קאראן און פון איהם ארויסגעקומען פערשידענע חומרות און הלכות; געגען זיי זענען גע-שטאנען די שייאטען, וועלכע האבען זיך געהאלטען פון דעם קאראן, און קאמפנירט דעם האבען גע-טראגען דעם יודישען קאראן, גראד, ווי ביי די אראבער איז אויך ביי יודען ענטשטאנען א גרופע "קראים", וועלכע האבען נישט געוואלט וויסן פון די פערשידענע הלכות, וואס די תנאים און אמוראים האבען ארויסגעדינגען פון דער תורה שבכתב - ווי האבען זיך געהאלטען אן דעם פראקטישן פשוט פון פסוק.

די קאראמישע אידעע האט, ווינט אויס, געפיען אן אפאלאגיי ביי א סך יודען, וואס הא-בען שוין לאנג, צוליב, דער, אדער אנדערער סיבה זיך געוואלט בערעניען פון די לאסטען, וואס די תורה שבכתב האט אויך זיי ארויסגע-ווארפען.

די אנטימעלארע סיבה, וואס האט גורם געווען צו דער אראביזאציע פון דער טעכטער איז געווען א ריין פערזענליכע; זיי יודישע-בע-פעלערונג, אזוי, צו יענער צייט אונטערזעלען דער אויבערער הערשאפט פון אראבישען קאלף, האבענדיג אבער דערביי די ברייטע אויסגאנציע בראש פון וועלכער עס זענען געשטאנען דער "ריש-גחמא" און די "גאונים" פון סורא און פומבדיותא, וועלכע האבען אןגעפיהרט מיט'ן יודישען לע-בען.

דעם "ריש-גחמא" האבען נאמינירט די גאר-נים, צו יענער צייט האט אויפ'ן אמת פון "ריש-גחמא" קאנדידירט א געוויסער ענן בן דוד, וועל-

פון ד"ר הנוד בערלאס

שפעטער, אין 12-טען יאהרונדערט, וויל דער רמב"ם געפיען א קאמפראמיס-וועג, אבער דאס גיט זיך איהם נאך טיילווייז אין.

צו דער זעלבער צייט פערשפרייטען זיך די קאראמער אויך און אין קרים, וואו זיי טרעפען נאך אן רעשטלעך פון די כורשים, צווישן וועלכע זיי געפיען א גינסטיגע באדען פאר זייער לעהרע דערצווערען זיך, א מאסע, פרישע אנהענ-גער פון קרים קומען זיי קיין רוסלאנד, ליטע און פוילן.

וועגן ווער אונקום אין פוילן, זענען פער-האנגען אייניגע טעאריעס; איינע פון זיי זאגט אז בעת וויטאל, דער גרויספירשט פון ליטע האט מנצח געווען די טאטארען, האט ער, אין דער קאנטריבוציע, וואס ער האט אויך זיי ארויפגעלעגט צווישן צנדערע אויך געשטעלט א פאדערונג איהם צו געבען עטליכע הונדערט פאמיליעס, פער-הינגען, וואס זאלען זיין בכוח צו ווירקען אויף דער ענטוויקלונג פון זיין לאנד. אין רוסלאנד פון דער פירשטליכער פאדערונג, האבען איהם די טאטארען אויסגעוויקערט עטליכע הונדערט קאר-ראמער - פאמיליעס, וועלכעס וויטאל האט בע-זיצט אין טראקאי, וואו זיי האבען זייער קהלה, ביזן היינטיגען טאג, געפענדיג זיי פולע גלייכע רעכטיגונג, וועלכע איז שפעטער אונטערגעהאלטען געווארען, דורך אלע פוילישע מלכים.

בעת דער ענטשטעוונג פון דער לוסטראניש-פראקטישער בעזונדערער פארטייען, ווערט צוליב דער אידעע - ענהליכקייט דערוועקט צו זיך דער אינטערעס פראפעסאָר טריגלאנד ווענדעט זיך מיט א מעמאראנדום צו די קראים אין טראקאי, לוצק און אוד, אין וועלכע ער בעט אגאוויש-קלעהר איבער זייער מהות. אלס חשובה אויף דעם מעמאראנדום פראפעסאָר דער קאראמישער געלעהרער מרדכי בן זסן וויין ספר "דוד מרדכי". אין וועלכע ער בעארבייט די געשיכטע פון די קראים.

אויך די יודישע, רעפארמאציע-בעזונדער, וואס ענטשטענען אין דייטשלאנד און וועמען אידעע עס איז צו רעפארמירען דעם יודישען דת, פרויבט זיך שטעלען אין קאנטראסט מיט די קאראמער און ווי מירב צו זיין, אזוי, למשל פערזעהמען זיך מיט זיי די געלעהרטע יוסט און פירסט, וועלכע זיי זענען זעהר פיל פון זייערע ארבייטען, דער גע-וועזענער פראפאסאָר טריגלאנד.

שיכטע פון די קראים, פון די משכילים אין רוס-לאנד, פראגראדערט זיך מיט זיי, שמהו פינט קער (דערפאסער פון בעקאנטען דר. לעב פיינסקער) און שמואל יוסף פיינ און אין גאליציע קומט מיט זיי, אין א גאנצע פון קאנטראסט ר' נחמן קרא-מאל. אויך דער מלבים פרויבט, בעת יענע נסיחון איבער דרום-רוסלאנד און קרים, זיך צו שטעלען מיט זיי אין קאנטראסט און ס'האט זיך דערצווער ארויסגעוויזען, אז אס-ט-ט וועט געשלאסען ווערען א שלום, אבער, דא מיט זיך אריין זייער געי-לעהרטער און פיהרער אברהם פירקאוויטש און האלט זיי אפ פון דעם דאזיגען שריט.

אברהם פירקאוויטש, דער מחבר פון "אבני-יכרון" וועלכער האט בשעתו מיט זיין, מכלומרשע ארכעאלאגישע ענטדעקונגען אין קרים, דערוועקט צו זיך דעם אינטערעס פון פיל בעזונדערדיגע גע-לעהרטע אין גאך דער וועלט אין וועלכער, זיי עס האט זיך שפעטער ארויסגעוויזען, איז געווען נאך א געניאלער פערשער, איז א קאפיטעל פאר זיך, אבער פאר דער קאראמער פערזעהנג האט ער גרויסע פערדינסטען; אין זיין דערמאנטען ספר "בעווייט" ער און שאפט די טעאריע, אז די אייגענטליכע יודען זענען די קאראמער און אז זיי זענען ענטשטאנען נאך א סך יאהרען פאר'ן חורבן בית-שני, א דאנק אס די טעאריעס פון אברהם פירקאוויטש, האט זיך דער תחום, צו-יער ווען די קאראמער גאך שטארק פערטישט. פירקאוויטש איז אויך דער גרינדער פון די צוויי קאראמער צענטערן: טראקאי - אין פוילן און צעפאסאָריע - אין קרים, בראש פון וועלכע עס שפעט דער "חכם".

די קאראמער בעמיהען זיך מיט אלע כוחות, וואס מעהר צו דערווייטערען זיך פון יודען; ווערט סדור, וועלכער האט, ביי איצט ענטהאלטען ענ-ליכע תפילות צו אונזערע, ווערט רעפארמירט און דערמאנט וואס וועניגער די בעקשאפט צו זיין, ירושלים א. ד. ג. ביי די געדאנקען פערשוואנדען ענדגילטיג, א דאנק דער שפעטערדיגער, ווי-טערער פערמאנאציע פון זייער געלעהרטע פנחס מאלעצקי, אויז אז די קאראמער, ביי היינטיגע טאג, זענען א גאנץ בעזונדערע, רעליגיעזע סעק-טע, וועלכע האט מיט יודען נישט דעם מינדעסטען שייכות.

צוליב דעם, וואס זייערע רעליגיעזע אנטו-אונגען, דערוועקט זיי נישט אויף קיין בלוט-מישינג מיט זייערע, אנדערש-גלויביגע שכנים און זיי זענען זיך מתחנן נאך צווישן זיך, ווערען זיי ערע דורות דעגענערירט און אנשטאט זיך צו מעהרען, ווערען זיי וואס אפאל וועניגער.

ביים היינטיגען טאג צעהלען זיי, אויך דער גאנצער וועלט, ביי 13-14 טויזענד נפשות, בראש פון יעדער קהלה שפעט דער "חזן", וועל-כער איז דער טאן-געבער פון זיין "כנסה", יע-דער בעזונדערער "חזן" און "שמ" אונטערזעלען דעם "חכם".

דער היינטיגער "חכם" איז פראפעסאָר שאפ-שאל, וועלכער פערנעמט אין ווילנער אוניווערסיטעט די קאטעדרע פאר אריינשטאלע שראפצען

צום פרייהלינג
עמפעלען די נייכטע פערפומען, טואלעט-זימען,
פולערן און אלעלי האסמעטישע ארטיקלען
די נוס - בעקאנטע

PERFUMERJA
A. BUCHWAJC
Łódź II LISTOPADA 13, telef. 232-37.

אויספלוגען היין פאלעסטינע
פון 630 ז"ל.
ארבעטן

ארביס" פיעטיקאווער 18 סעי. 249-33

דער בערזען-סוחר

א שראפער קלוג און טעלעפאן האט איבער-געריסען דאס אינטימע געשפרעך צווישן פאני און מארקוסין.

פאני איז צוגעגאנגען צום טעלעפאן.

— האלא, איך וואלט געבעטען מיסטער שמעון מארקוס צום טעלעפאן.

— שמעון דו דארפט צוגעהען צום טעלעפאן. צו מיר, ווער ווייט דאס אז איך געפין זיך אין לאנדאן און גראד ביי דיר אין שטוב.

— וליט דער שטיב, דוכט זיך מיר, האט פאני געזאגט - אז דאס קלינגט דער פאליציי-אינסט-פעקטאר.

— דאס איז שוין מעגליך, ווייל קיינער אויסער איהם קען נישט מירן אדרעס.

— מארקוס האט זיך שטארק פערוואונדערט צוליב וואס דער פאליציי-אינספעקטאר קלינגט צו איהם, ער איז געגאנגען צום טעלעפאן.

— האלא, דא שמעון מארקוס, ווער רעדט?

— דער פאליציי-אינספעקטאר.

— וואס פארא נייע קענט איהר מיר זאגען?

— איך קען זאגען א שורה אויף וועלכער נישט איך און נישט איהר האבען זיך געקענט ריכטען.

— דמינו, וואס איז געשעהען.

— שולמית רובין איז אפגעראטעוועט געווארען דער ענגלישער קעניג האט דורך ווינס אנצאקט אויפגעהאלטען די עקזעקוציע און אנהערשיגליך וועט איהר פראצעס רעוידירט ווערען.

— איך גלויב נישט, האט מארקוס אויס-געשריגען, איך קען דאס נישט גלויבען, ווי אזוי איז דאס געשעהען, וואס זענען די טיבות?

— דאס קען און איך דורכ'ן טעלעפאן נישט זאגען. איהר וועט קומען צו מיר אין בירא, וועל איך איהר אלע איבערגעבען, ווייל איך האב זיך בונגען צו דעם פערטיכטען, דערווייל האב

דורך האט מארקוסין אריינגעברענגט אין אונ-טעם, פארענען האט זי אבער נישט געוואלט, ווייל דאס זענען געווען א זעלבסטע זאכען, וועלכע מ'האט געדארפט נאך זעהר פארוויכטיג בעריהרען, מארקוס האט אבער באלד אליין פער-ענטפערט איהר פראגע.

— איך ווייס אליין נישט וואס ס'האט מיר אריינגעברענגט אין אונטערזען, שולמית האט מיר שוין גרויסע צרות אנגעטון און האט מיר פשוט מירן גליק צוגערייבט, אבער אין דעם ענין האב איך געפיהלט, אז עפסיס איז נישט אין ארוינגע-ווענדען אויפ'ן פראצעס האב איך דאס בולט געזעהען, אז מ'בעהעט א יוסטיץ - מארד, איך, האב נישט געקענט בערייען ווי קומט דאס, אן די ריכטער זאלען נישט פערשטעהען דאס וואס איך האב קלאהר געזעהען, איך האב בעמערקט, אז נישט שולמית און נישט דזשאן קיסטער דערצעה-לען אלץ וואס זיי ווייסען און צוליב דעם האט נישט געקענט זיין קיין מעגליכקייט זיי צו פער-שפטען צום טויט ביל-זומן די פראגע איז נישט אינגאנצען אויפגעקלעהרט.

— פשוטער סענטימענט צו גערעכטיגקייט, האט פאני געזאגט, מאל איך קען בעשטעהען, אז מ'זאל שולמית'ן נישט אויפהענגען, איך ביי נישט בלוט-זורשיג.

— ס'איז גוט אזוי געשעהען פאני, ס'איז זעהר גוט אזוי, אנאמאשולדיגע מענשען דארף מען נישט און מ'טאר נישט אומברענגען.

— געוויס אזוי, קיין אומשולדיגער טאר נישט אויפגעהאנגען ווערען, אבער טייערער מארקוס, מאכט דיר נישט קיין אילויסעס, אז זי איז אונ-שוולדיג, אז דא איז געשעהען א געריכט-טעות, ביל-זומן דו האסט נישט געהערט וועגען וואס עס האנדעלט זיך זאלט דו דיר קיין שום אליוועס נישט מאכען, ווייל דו קענסט זיך נאך אפגארען.

— ס'איז נישט לאנג צו ווארטען, מארקוס, וועל איך זיך וועגען אלץ דערווייטער, דער אינסט-דעם פון מארקוסין פאר דעם דאזיגען ענין איז פאר פאני שוין געווארען פערדעסטיג און זי האט פשוט געפרעגט מארקוסין.

— האב איך עפסיס שייכות צו דעם גאנצען ענין?

— דו, פאני? וואס פארא שייכות קענסט דו הא-בען צו דעם?

— איך מיין צו זאגען, אז איב שולמית זאל

טאקע בערעניט ווערען יעדער אפילו רעהאבילי-טערט צו וועט דאס ווירקען אויף דיין בעזעהונג צו מיר?

— א, ניין, טייערע פאני, דו האסט מיר בכלל שלעכט פערשטאנען, ווי פאלט דיר אין, אז די פריי צוליב דער רעוויזיע פון דער פרוי רובינס פראצעס איז ביי מיר געקומען, צוליב עפסיס געהיימנישפולע געפיהלען צו איהר, און אפער גאר ליבע... א, ניין, פאני, נישט דאס איז עס. ביי מיר דארפט דו ווייסען איז דאס געפיהל פון נקמה אינגאנצען אפגעטעמפט און דעריבער האב איך זיך דערפיהעט ווען אפילו מיין שונא איז געשעהען אז גליק, מעהר ארגינישט און דו נארעלע האסט אלץ אנדערש פערשטאנען, נה, וועל איך זיך שוין נישט פריעהען, כוועל זיין ערנסט טרוי-עריג.

— נישט וועגען דעם געהט עס מיר, פער-קעהרט איך בין זעהר צופרידען ווען דו ביזט פערעליך, ווען דו לאכסט און דיין פנים שיינט פאר שמה און געהער אבער צו די מענשען, וועלכד האבען ליב קלאהרע סיטואציעס, דעריבער האב איך דיר אויך קלאהר אויסגעשטעלט די פראגע.

— אנטשאט אנטשעטער, איז מארקוס צוגעגאנגען צו פאני, זי ארומגענומען און געגעבען א הייסע קוש אין די ליפען.

האפיעטער 35
צווישען טויט און לעבען

דער פראקוראר האט זיך געאייילט צום פאליציי-אינספעקטאר, אז זיי זאלען וואס גיכער פארהרען אין טירומע.

— אויב דער ענין שטעלט זיך אזוי פאר, האט דער פראקוראר געזאגט, אז די עקזעקוציע וועט נישט פארוקומען, איז דאך אגעבירה אומזיסט צו פייניגען מענשען, וועלכע ווארטען אויפ'ן טויט, איהר זענט גערעכט, האט דער פאליציי-אינספעקטאר געזאגט, אריינגעזענדיג אין אויסט, וועלכער האט געווארט אויף די צוויי ווערען פאר'ן טויטער.

(פארטעצונג קומט)

די זיצונג פון שטאט-ראט וועט צונויפגערויפן ווערן די ענדקעט וועלען אבער מוזען טראגען די פערמאטורליכקייט פאר דער רוה בריה פון רעגירונגס-קאמיסאר צום „נייעם פאלהסבלאט“

זונטאג 14 יא ניסן תרצ"ה
אפריל
זון-אויסגאנג 4.42
זון-אונטערגאנג 6 31

יודיש מאריאנעמען-שפיל
בערל-שמערל
טעאטער
עסנוואוונג: משה בראדעראו
אין קאפע „אידעאל“
(פיעטרווהשטראס 46)
צווייטער פראנראם א. ג.
נאר נישט געווארנט

עס ווערן געווען לשלעם-
קאריאטורן פון דער מעדישער
הון טראל-אכטעט-פאסט, הון כוסה-
וועקן טראקטאט-העבעל; דער
דויעטע שטאטמאנסקי; בען-כען
גרויסן; ר' סענערל-גראנאט; רעניט
קענערל-ענקע; שיינע-שיינע מוים;
יוועק קאמארע-שטרי; טענענטס
קאמילע; ר' רייכערל-טורה מויוני;
דיר פרויען; דעפוטאטן-פרענקס ר'
ליבעל; נח מוים-לוצק; שבתאי
מוהל; אמשע-מאיר קאפיען און
הוואושווען עסק-קאפען; וילקע
פא-לעווינסקי; שטערניק עס שמעני-
רייכערל; וואלענטין און האישע-
מאיון; ראטע סט די צאנע; כערל-
שמערל-ברידער; פויגעלע מוים.
היינט זונטאג-2 פארשטערונגען
8 און 10 טונט
קאנסולציע 1 זל, קאנסולציע 1 זל.
עקספאנע משה בראדעראו, י. אבערוואסקע
אין י. בושטאמאנסקי. יאלקעס געבויעט -
ש מאכט מוים אראנשווען; דיר פויגעלע

היינט זענען די געווערבער
אפען פון 1 ביז 6 א זייגער
(א) היינט זענען, לויט דער פערזענדונג פון
דער שטעטישער סטראטעטוע, אפען די געווערבער
פון 1-6 א זייגער.
פון מרגען און קאנען די געוועלבער זיין
אפען פון 9 א זייגער אין אונזער.

די פאסט וועט זיין שטייג
קומענדיגע זונטאג אזוי ווי איז א גע-
וועהנליכע וואכען-פאג
אויף דער פערזענדונג פון פאסט-מיניסטער-
יום, וועט דעם קומענדיגע זונטאג, ד. 14-טען
ד.ה. די פאסט (א חוץ די אפטיילונג וואס נעמט
אן בריק) זיין שטייג אזוי ווי אין א געוועהנליכען
וואכען-טאג.
די פערזענדונג איז ארויסגעגעבען געווארען,
כדי די בעפעלקערונג זאל האבען די מעגליכקייט
צו נעמען פון דער פאסט סאר יום-טוב.

מ א ק א ר א ז
צו מאריאנע-פרייע צו בעקומען ביי
A. ORNER, Zielona 33.

דער לויבער פערקויפן געבעטע
איז די חנאות און זונטאג
מעמאריאל פון די בעמער-צעבען
צום אינער-מיניסטעריום
די בעקער-צעבען האבען צוגעשיקט א מע-
מאריאל צום אינער-מיניסטעריום, ווערן פרעזידענט
זיי פערקויפן געבעטע אין די יום-טוב-טעג. סאר
יום-טוב ביז 9 און יום-טוב און זונטאג ביז 10
פריה.
אין דעם מעמאריאל שטרייכען די בעקער-
צעבען אונטער, אז דאס ליגט אין די אינטערעסען
פון די קאנסומענטען.

Dr
Wolkowyski
דאס זיך איבערגעצויגען אויף
זייער-גאס 11, טעל. 238-02
נעמט אן אין קוימ-אין ווענערישע
טראנקוויטעט. מענער-שוועכע
פון 8-11 ביי טאג און פון 4-9 אונטער

מיר האבען בעקומען פון רעגירונגס-קאמי-
סאר, אינזש. וואוואדוקי פאלגענדען בריק מיט
דער ביטע צו פערענענליכען:
צוליב דעם, וואס ווערן די סיבות פון אפ-
לעגען די זיצונג פון שטאט-ראט פון 11 אפריל
געהען ארום פערשידענע ווערסיעס, האלט איך
פאר גויטיג איבערצוגעבען דער עפענטליכקייט
די מאטיווען פון דאזיגען שריט.
די זיצונג פון שטאט-ראט דעם 2 אפריל האט
זיך פערענדיגט מיט גראב-יונגערישע וידערייען,
און אפילו מיט פיוזשען געוואלד פון בעוונדערע
ראטמענער. יעדער קולטורעלער מענטש מוז אנער-
קענען, אז אועלכע פאקטען אין שטאט-ראט, פון
דער צווייט גרויסער שטאט אין פוילען, זענען
נישט דערלאזבאר. און איך, אלס פערזאנלעכער
כער, אין א געוויסער מאס, פאר דעם לויף פון
די געשעהענישען אין שטאט-ראט, - האב נישט
געקענט מסכים זיין דערמיט, אז אועלכע געשעה-
נישען זאלען זיך נאכאמאל איבערחזרן. דעריבער
האב איך באלד אויף צומארגענס נאך דער שטור-
מישער זיצונג, פאר דער פלענצער זיצונג, צוגליפ-
גערופען די פארזיצער פון די בעוונדערע פראק-
ציעס און האב פון זיי בעקומען די דרינגענדע
פערזיכערונג, אז אויף די ווייטערדיגע זיצונגען
פון 3 און 4 אפריל וועלען די בעראטונגען פאר-
קומען אין א ריהאנער אטמאספערע און די ליקוויר-
דאציע פון די געשעהענישען פון 2 אפריל וועט פאר-
קומען די אנדערע וואך נאך די פראקציע-זיצונגען.
נאר אויף דעם יסוד האב איך זיך דעציידירט אז
עפענען די זיצונג דעם 3 אפריל. די זיצונג האט
געהאט א פולשטענדיג רויהיגען פערקלויף אבער
ש'ין דעם 4 ד. ה. האבען זיך אנגעהויבען נייע

דער גרויסער פארטיישער פראצעס איז לאדן - פערענדיגט
10 אנגעהלאמע פערמאט פון 1 ביז 6 יאהר טורמע
5 זענען פרייגעשראכען געווארען

(א) נעכטען האט זיך פערענדיגט דער פראצעס
געגען די ארויסגעבער און מיטארייטער פון די
צייטשריפטען „קראקא“, „ליטערארישע טריבונע“,
„פרייע טריבונע“ א. א. ו.
אנגעקלאגטע זענען געווען 17, אבער איינער
האט זיך נישט צוגעשטעלט צום געריכט איבער-
לאזענדיג די קויצע; און דער צווייטער אנגעקלאג
סער אגיוין איז קראנק געווארען אין גאנג פונם
פראצעס און זיין ענין איז אויסגעטילט געווארען.
אלס אנגעקלאגטע איז פארגעווארפען געווארען
אז די צייטונגען האבען זיי ארויסגעגעבען אין
פערשטענדיגונג מיט דער קאמוניסטישער פארטיי,
אז פון דער פארטיי האבען זיי געקריגען געלד

פיקטיווע בעשטעלונגען אויף קאראניאל-פראדוקטען
עדות צוגעצויגען געווארען צו פערמאטורליכקייט
דער „בלויטיגער נתן“ ווידער אויף דער ארענע

די פיקטיווע בעשטעלונגען האבען אונטערגעשרי-
בען א יאזק גליקסמאן און נתן עפשטיין (לפניאניב
63), וועלכער איז בעקאנט אונזערן נאמען דער
„בלויטיגער נתן“, א נאהענטער פריינד פון דעם
טאק קעניג קארמאליצקי, דעם מערדער פון מילערן
אין פינג-פאנג-סאלא.
ווייטער איז עסטגעשטעלט געווארען, אז
עס האט אונטערגעשריבען די פיקטיווע בעשטע-
לונגען א גרויסער וואלדיסאוו וואליצקי (א-
וואדקא 39).
נעכטען זענען פערסטער און גליקסמאן גע-
שטענען פארן קרויז געריכט. אלס עדות זענען
ארויסגערויפן געווארען עפשטיין און וואליצקי.
די לעצטע צוויי האבען ערקלערט, אז די

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
Oddzial w Łodzi
Aleje Kościuszki 63
przyjmuje subskrypcje
3% Premjowej
Pożyczki Inwestycyjnej
w godz. od 8 m. 30 do 15 m. 30.

ארויסגעטונגען און די שטימונג איז געווען
אועלכע, אז ס'האט זעהר ליכט געקאנט קומען
צו די זעלבע קאנפליקטען ווי דעם 2 אפריל.
איך האב געהאלטען פאר גויטיג, אז די די-
רעקטע שולדיגע אין די געשעהענישען פון 2
ד. ה. און אונטערשיד פון זייער נאציאנאל אדער
פראקציעלע אנגעהעריגקייט, זאלען אפגעבען א
ענטשפערענדע ערקלעהרונג, אויסדריקענדיג בע-
זייערען צוליב די געשעהענישען. מיין געאנגען
אז די דאזיגע ערקלעהרונגען זאלען אפגעבען נישט
די דירעקטע שולדיגע, נאר די פארזיצער פון
זייערע פראקציעס. ס'האט זיך געקאנט אויסדריקען
פון די רעדעס פון די בעוונדערע פראקציע-פאר-
זיצערס אויף דער דאזיגער זיצונג, אז די דאזיגע
ערלעדיגונג פון דער פראצעס וועט דערפיהרט ווע-
רען ביז צו א גינסטיגען סוף. דאך ערב דער זיצונג
פון שטאט-ראט, אויף דער צווייטער קאנפערענץ
פון די פארזיצערס, וועלכע איז פארגעקומען בען
מיר, כדי זיך צו פערשטענדיגע ווערען טעקסט
פון די ערקלעהרונגען, האט דער פארזיצער פון דער
ענדעקישער פראקציע, פאדגורסקי, ערקלעהרט,
אז צוליב דעם, וואס די דיעות ווערן דער פרי-
הערדיגער זיצונג זענען געווען פערענענליכט אין
זיין הסכמה אויף אפצוגעבען אפגעשטענענדע
ערקלעהרונג.

אין אנהויב פון דער זיצונג האב איך אויס-
געדיקט בעזייערען, וואס די פערטויליכע בע-
ראטונגען האבען זיך אריינגעקומען אין דער פרי-
סע, אבער בשום אופן האב איך נישט געהאלטען
פאר דערלאזבאר, אז צוליב אויסערליכע פאקטארען

ארד שלעי - צו 3 יאהר טורמע יעדער. דער
38-יאהריגער אברהם שורעק, 25-יאהריגער אברהם
משה קנאפיהיס, 25 - יעהריגען זענאן קלישאק,
שמואל קאץ - צו 2 יאהר טורמע יעדער; דער 25
יאהריגער שווארצפאטער אויף אנדערטהאלבען יאר
און דער 42-יאהריגער חיל מאיר יאקובוואסקי
אויף א יאהר טורמע.
די איבריגע אנגעקלאגטע: דער 26-יאהריגער
מעטשילאוו אראוויטש, 20 יעהריגער יעקב פרינץ
קעל, 25-יאהריגער מיכאל טעפער, 33-יאהריגער
יעקב זיסקינד גראדאם און 25-יאהריגער לייב
וואסער - זענען פרייגעשראכען געווארען.

בעשטעלונגען האבען זיי אונטערגעשריבען. כדי
פערסטער זאל קענען בעווייזען זיין משפחה, אז
ער טוט עפעס.
צוליב די געזענשווכען אין דעם עדות
זאגען האט דער פראקטור פערלונגט מען זאל
די עדות צושיהען צו פערמאטורליכקייט סאר
אן טיילענמען אין דער אפערע און סאר שאלש
עדות זאגען.
די אנגעקלאגטע פערסטער און גליקסמאן
האבען בעקומען: פערסטער א יאהר און גליקסמאן
6 חרשים טורמע.
פלוטאס-שאקאלאד אלע סארטען
כשר לפסח צו 66בריקס-פרייען
A. ORNER, Zielona 33.

איבערטראגען דאס מעל-
דונגס-ביורא נומער 3
(א) ווי מען אינפארמירט אונז איז די מעל-
דונגס-ביורא נומער 3, וואס האט זיך געפונען
אויף נאווראט 93 איבערגעטרעגען געווארען אויף
טארגאזא 33 (פארטער, רעכטע אפציינען).
דער ראיאן פון דער ביורא נומער דריי
נעמט ארום די שטחים 8, 9 און 11 פון פאליציי
קאמיסאריאטען און בלייבט נישט געענדרט.
DR. H. LUBICZ
MED.
פאר הויט, ווענערישע און נעשלעכט-קראנקע.
צענעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפסונגס-שעהן 8-10, 12-2 און 5-8 אונטער.
זונטאג און יום-טוב פון 9-11 ביטאג
און יום 1-9. סאר דאמען בעוונדער ווארטע-זאג

שושנה מאריס לאמפע פאר שיקע " בקרוב אין פילדאדמאניע " אין הורצעו גאסטשפילען פון אין הורצעו אינדרעו פון וועלט-בעריהמטער אויפפיהרונג

מירי

כשר לפסה

צו בעקומען אין עלע קאלאניעל-געוועלבער.

ביי א פערדארבענעם פאנעו

דאָרס-גערונקי, שמוה-געהאלטונג הירקט שוין א נאַץ שטרולך ביסער וואסער

Franciszka Józefa

זיכער שנעל און טונגענעם, פרעגט דאקטוריום, צו פֿאַק-טע און עלע שפּאַקטע און קלאָד-אפּעשטשענעם.

די אקציע אויסצוראטעו די שטשורעס אין די הייזער

ווערט ענערגיש אדורכגעפיהרט

(א) דעם 11 ד.ה. איז אדורכגעפיהרט געוואָרן די יעהרליכע אַקציע פֿון רייניגן די שטאָט פֿון מייז און שטשורעס. די אַקציע ווערט אדורכגעפיהרט דורך די אַקטיולע פֿון געזעלשאַפּטליכער געזונטהייט. ביי דער שטאָט-פערזאָלונג, פֿאַרציענט פֿון די אינפֿארמאַציע זאָלען 96 פֿאַרציענט פֿון הויז-ווערען שוין האַבען אדורכגעפיהרט די אַקציע פֿון אויסראַטען די שטשורעס.

אלגעמיינע פּערזאָלונג פֿון אפטייק-בעזיצער

די טעג איז פֿאַרגעקומען די אַלגעמיינע פֿערזאָלונג פֿון די אפטייק-בעזיצער. נאָכ'ן אַפֿגע-בען דעם בעריכט און אויסדריקען אַנטקערונג דער אַפּטערטענדער פּערזאָלונג, זענען פֿאַרנעק-מען גייע וואַהלען. וועלכע האַבען געטעפֿען פֿאַרנענדער רעזולטאָטען: וויקטאָר וואַנגער - פרעזעס; מ. ראָזענבלאָם - וויצע-פרעזעס; וו. סימיוזקי - סעקרעטאַר, דענע-לעצקי - קאַסייר; ד'ר רעמבלינסקי און מ. ס. רישאַט. אין חברים-געריכט זענען געוועהלט געוואָ-רען: א. שימאָנסקי, וו. וואַנגער און מ. עפּשטיין.

פּרוי הינדע מאָנספּעלד ע'ה

פּרייטאַג-צו-נאַכטס איז נאָך אַ לענגערער קראַנקהייט געשטאַרבן אין עלטער פֿון 56 יאָר פּרוי הינדע מאָנספּעלד ע'ה. די פּערשטאַרבענע איז געווען אַנאַאיינע-אַרטיגער טיפּ פֿון אַ ייִדישער פּרוי, אַליין פֿון גרויסען יחוס זיט דורזל, האָט זי פֿאַרטענישען די אַרבייט פֿון איהרע עלטערן און האָט זיך אויס-געצייכענט מיט אַ רייע גוטע מידות. בעזונדערס האָט זי זיך אויסגעצייכענט מיט אַ ברייטער האַנד פֿאַר צדקה. מיטגעאַרבייט אין פּרטידינען מילדן-טראַפּישע אינסטיטוציעס און הכנסת אורחים. די פֿערשטאַרבענע איז די מוטער פֿון אונ-זער מיטאַרבייטער אהרן מאָנספּעלד. תּנצ"ה.

רייקווידירט א דרייסטע גנבים-פאנדע אפּהראנגעו פון א גרויסער איינברוד-גנבה

(א) דעם 31 יאנואר ל. י. איז אויסגעפיהרט געוואָרען אַ דרייסטע גנבה אין דער וואוינונג פֿון סוחר שמאל עקשטיין, אינהאַבער פֿון הורט-לאָגער פֿון פֿרוכטען אויף גרינעם מאָרק 10. די גנבה איז פֿאַרגעקומען אין העלען טאָג ווען דאָס דינסט-מיידעל די 30-יערריגע פֿראַג-'שישקאָ פֿאַניצעאַש האָט אַראָפּגעטראָגען די פֿאַ-לעבאַטים דעם צווייטען פֿריהשטיק אין דעם לאָגער, וועלכער געפינט זיך אונטער דער וואוינונג. פּונקט אין דער צייט האַבען זיך די גנבים אַריינגעאַפּט געוואוינט און אַרויסגעגאַבעט אַנאַאייזער-גע קאַסעטקע מיט 56.000 זל. מוזמן געלד. די פֿאַליציא האָט אין דער ערשטער רייע אַכט געלעגט אויף דעם דינסט-מיידעל, אויף דער פֿאַ-ביצעאַש און פֿעסטגעשטעלט אַ די פֿאַניצעאַש האָט זיך געחבּרט מיט אַ געוויסער פֿראַגנאַטיקאָ נאָד-ראָוסקאָ (בידגאַשטיקאָ 9). די נאָדראָוסקאָ איז געווען אַ געליבטע פֿון דעם פּראָפּעטיאָנעלען אוי-פּילפֿאַך בעשטראַפּטען גנב, דעם 38-יאָהריגען לעאָן קאַוואַצקי.

BUDUJMY DROGI przez POŻYCZKĘ INWESTYCYJNĄ

własnymi środkami — własną pracą rozbudujemy polską sieć drogową. Komitet Ligi Drogowej Propagandy Pożyczki Inwestycyjnej

ראַטמאַן היפּאָליט פּיאַנטקאווסקי האָט נישט רעזיגנירט פון זיין מאַנדאַט

דער ראַטמאַן פֿון „בעבע" היפּאָליט פּיאַנטקאווסקי, נאָכדעם ווי ער איז בעפֿרייט געוואָרען פֿון אַרעסט, אין צוזאַמעהאַנג מיט דער בעשול-דיגונג ווענען מיטברויכען מיט „אַרביס-אויספֿול-גען, האָט צוגעשטיקט אַ בריף צו דער „בעבע" אַז ער סרעט אַרויס פֿון דער קאָדער „בעבע" אַנאַפּיאַנציע, אָבער נישט פֿון דער אַלגעמיינער קאָוסקאָ, נאָכדעם ווי ער איז בעפֿרייט געוואָרען פֿון אַרעסט, אין צוזאַמעהאַנג מיט דער בעשול-דיגונג ווענען מיטברויכען מיט „אַרביס-אויספֿול-גען, האָט צוגעשטיקט אַ בריף צו דער „בעבע" אַז ער סרעט אַרויס פֿון דער קאָדער „בעבע" אַנאַפּיאַנציע, אָבער נישט פֿון דער אַלגעמיינער קאָוסקאָ.

נאר פון פאקטישעו דירה-געלד זאל מען צאהלעו ראהאל-שטייער

די לאַקאַטאָרען און הויבזעצער-פּעראַיאָנען האַבען אַרויסגעשיקט מעמאָריאַלען צום פּיאַנאַ-מי-ניסטעריום וועגען רעגולירען דעם אויפֿן פֿון צאָה-לען לאַקאַטאָרען. ד. ה. אַז די לאַקאַטאָרען זאָלען פֿאַהלען פֿון פֿאַקטישען דירה-געלד. די לעצטע צייט גייען די ווירטעללייט אין אויף פּערזאָלונג דעם דירה-געלד. אין פּיל פֿאַלען לאַזען די ווירטעללייט אַראָפּ פֿון דעם ביז איצטיגען דירה-געלד. די פּיאַנאַ-מיניסטעריום זעמען אָבער נישט אין אַכט די אַפּמאַכען צווישען די ווירטעללייט און די לאַקאַטאָרען. אַזוי אַרום שאַפּט זיך אַ סיטואַציע, אַז די לאַקאַטאָרען צאָהלען דעם לאַקאַטאָרען פֿון גרעסערע סומען, נישט ווי עס גייען אָן די ווירטעללייט. אויך די ווירטעללייט קומט אַזוי אַרום אויס צו צאָהלען גרעסערע סומען, ווי זיי דאַרפֿען פֿאַקטיש צאָהלען.

אַקציע פֿון דער פּ.פּ.סי.שער יוגענד

די פּ.פּ.סי.שער יוגענד האָט אונטערגענומען אַנאַקציע אונטער דער לאָזונג „ברויט און אַרבייט" עהנענעכטען האַבען זיי איינגעקערטעט פּערשי-דענע פּערזאָלונגען, נאָכהער זענען די יוגענדיכע אַרויס אין דער גאַס, כּדי צו קענען פֿלאַקאָטען און קאַוואַצקי. ביי דער דאָזיגער אַרבייט האָט מען פּערזאָלען 9 פּערזאָנן. אויף סלאָוואַקאָ גאַס פּאַרן הויז וואו ס'גע-מינט זיך אַנענדעקישער קאַפּל איז געקומען צו געשלענע צווישען דער פּ.פּ.סי.שער יוגענד און די ענדיקישע מיטגלידער, עטליכע פּערזאָנן זענען צושטאַכען געוואָרען.

די טייז-דירעקציע פון די מלונה-פאנהעו אין ווארשע

מאַכט דערמיט בעקאַנט, אַז צוליב דער בעקוועמה ליכטיג און בכרי צו פּערזאָלען פּלעצער פֿאַר אַלע רייזענדיקע אַויספּאַרערנדיק פֿון וואַרשא, וועלען די באַה-קאַסעס אין די רייזע-ביוראָס און וואַרשא, אין רעג זייט פֿון 18-טען ביז 20-טען ד.ה. אַרויסגע-זעטן גייען אַ בילעט, אַ סענציעלען אומ-זיסטען קאַפּען אויף צו רעווערווירען אַ פּאַפּי, ס'ווערט ספּעציעל געמאַכט אַינפֿערקומען די רייע-זענדע אויף דער צייט פֿון יום-טוב וועלכע פּאַה-רען קיין וואַרשא, אַז באלד ווי זיי קומען קיין וואַרשא זאָלען זיי זיך מַעלדן אין די באַהן קאַסעס אַדער אין די רייזע-ביוראָס נאָך די קאַפּעס צו רעווערווירען פּלעצער אויף צוריק צופאַהרען פֿון וואַרשא.

Dr. Zygmunt Henrykowsky

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועקע וואַניינאַ יעצט 9 טראַגאָט 9 מער 262-98

Haltrecht

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר הויט-און געשלעכט-קראַנקהייטען פּיערימאָווער 10 טעל 245-21

אירעני נאו או האלו הליניק

מיט בעטען פֿון Dr. Z. Rakowski פּיערימאָווער 67 טעל 127-81

אטוואַזע קלימאַטישע וואַלד-סאַניעטעריע Sanatorium D-ra W. Przygodny

7.50 זיך טעגליך

ALFRED HEINE, Pomorska 24

od zł. 18. — ELEGANCKIE pantofle męskie

אנאנסען "אין נייעם פאלקסבלאט"

רעשימען

אויף פאלטענס או אנציגער R. Szcześliwy

אויכטיג נייעם פאר לאנג-געקליידעטע בעפעלקערונג!

איירדור ווארטסכי, לארו פולנאצא 5 אין הויף.

הארציגען פאהר געזונד

יעקב פריסטאווסקי

הינסייליק שייערען צייהן

מיט פארייזער שרינדן

שטרמכת חמץ

זאכאדניא 49

הוישיע פריענאוז

בהר"ר שמעלקי ז"ל.

פארערט איבעראל "פאררוינס" ווייניצע

די בעאמטע פון פינאנץ-אמט צייכען די 3-פראצענט אינוועסטאציע-הלוואה

די בעאמטע פון פינאנץ-אמט האבען בעשלאָסן מען צו צייכענען די 3-פראצענט אינוועסטאציע-הלוואה.

אויף א זיצונג וואָס איז פאָרגעקומען דעם 12 אפריל 1935 איז אינוועסטאציע-אמט געוואָרען אַרעאָלירט צו צעלענען די 3-פראצענט אינוועסטאציע-הלוואה. אַלס מינימום זאַל סאָפּערקריבירט ווערען אַ הונדערט טראַגער מיט אַלע צוגאַבען. די העכערע בעאַמטע טראַגער אַרױן די צױבונג אין מוזױם געלד.

טרינקט נאר דעם "אראמאט"

כשר לפסח!
פריץ 10 דעקא 1.50
A. ORNER, Zielona 33.

אפטייען היינטיגע נאכט-דייטשערען (2) היינט ביינאכט דייטשערען: ה. דאנצער זינדערער 167, וו. גראַשאַקאוויקי 11 ליטאָפּאָר (15) א. גאַרפּין (מיטל-טיקענע 64), י. באַדלעוויט סקיפּעריקאווער 165, ר. רעכענערקאוויקי (אנ- דזשינע 28) א. סימאָנאָבי (פּענאַדזשע-זאָלינע 75).

האנפערעני פון רעגירונגס- קאמיסאר מיט די סענא- ארייטער

געכעטן איז ביים רעגירונגס-קאמיסאר פאָרע-
קומען אַ קאַנפּערעני פון די סענאַ-אַרבייטער ווע-
גען שליסען אַנפאַמאַר אַויפֿן נאַהענטסטען סע-
זאַן. אין דער קאַנפּערעני האָבען אַנטינאַלעגונסט
פאַרשטעהער פון די פּראָפּעיטאָנעלע פּעראַוינען פון
אַלע רייכטונגען, אַ הונדערט ערשטער, מיט וועל-
כע די אַיבירגע פּראָפּעיטאָנעלע פּעראַוינען ווײַזען
נישט קאַנפּערירען.

ס'איז געקומען צו אַ הסכּם וועגען אַ גאַנצע רייה
פּונקטען ווי דעלעגאַטע און אַנדערע, ס'איז נאָך
געבליבען די פּראָגע פון ברענגען צו אַ הסכּם וועגען
דעם לויין און אָפּן פון צונעמען אַרבייטער.

וואס טוט מען מיט'ן געלד

דוכט זיך, אז די פראגע האט נאך געדארפט זיין: ווי נעמט מען געלד אויף איבערצעהאלטען דעם קרייז זינט זיינע פאלגען.
דאָס איז אַ פּראָפּלעם, איבער וועלכען עס אַר-
בייטען די גרעסטע עקאָנאָמיקער, די היסטאָריקער,
וועלכע אַמאַל אַנרופען אַזער היינטיגע צײַט — די
עפאַכע פון ווירטשאַפּטלעכע עקספּערימענטען, עס
וואַלט אָבער נישט געווען ריכטיג די מיטונג, אַז
ס'איז נישטאָ ביי מענשען קיין אָנפּעשאַרטע געלד,
פּערקעחט, פאַרהאַן אַ סך געלד נאָך מען ווײַסט
נישט ווי אַזוי צו אָפּערירען מיט דעם און זיך צו
פּערוויכערן, אַז ביי אַ געהעריגען רייה זאַל דער קרן
נישט פּערפאַלען ווערען.

א קלאסישער אופן פון פלוורשטען, פערני-
כער' דעם קאפיטאל איז דאָס אויסבאָרגען אויף
היפאָטעקען, דער אָפּן איז אָבער שוין היינט נישט
פאַפּולער, אַרעסטירט צוטרוי האָט מען צו בענגן און
אַפּשאַרען, פאַרהאַן אַ סך געלד נאָך מען ווײַסט
פאַרזיכטיג, אַז פאַר'ן אַיניגען זיכערן מיטעל
האַלט ער דעם סיסטעם פון, "קאָפּעל".

נישט רעדערדיג שוין פון דעם, אַז דער אַזויגער
מיטעל איז פּבליע נישט קיין זיכערער, ווייל מען קען
עס צוגעבליענען, אָדער מען קען עס פּערילירען בעת
אַ שרפה — ברענגט עס אַויך נישט קיין שום הכנסה
אַין רעזולטאַט קומט דערפירער אַויס, אַז מען עסט
אַויף דעם קרן ביימלעכווייז, אָדער גאַר פּערמאַנענדיג
געלד, ליידיגט מען פונדעסטוועגען נויט.

יערער וועט דערפירער מודה זיין, אַז אַזאַ לאַגע
נישט נישט צו קיין שטאַרקען חשק אויף אָפּשאַרען,
ווייל דער ענין פּערטויכערן דורך אָפּשאַרונגען
פאַר זיך און פאַר דער פּאַמיליע אַ זיכערע צוקונפֿט,
ווען מען האָט שוין נישט קיין פּח אַרבייטען —
ווערט נישט עררייכט. און אַזמלען געלד נאָלעט אין
דער וועלט אַרױן נישט האָבענדיג דערפון קיין
נוצען איז שוין נישט קיין מעלה און פּערזאָנלעכע
זיך אין אַ קרענקליכער קאַרנאַטאַט.

וואָסזשע בלייבט דערפירער אויסער די בענגן און
אַפּשאַרען? דער ענטפער איז אַ גאַנץ פּשוט-
ער: איינקויפֿען זיך ווערט-פאַפּירען, וועלכע געבען
דעם מאַקסימום זיכערהײַט. אין דער ערשטער רייה
גע רייה נאָך מלחמה-האַרען האָבען געוואָרדיג
אַרונטערגעריסען דעם צוטרוי צו ווערט-פאַפּירען,
היינט אָבער געהערט שוין די ערשיינונג צו דער
פּערזאָנלעכע אַויב עס געהט וועגען פּובלישע
ווערט-פאַפּירען, געהערען זיי היינט אַויף די וועלט-
פּערזען צו די אַממיעסלען געזוכטע, דער פּרייז פון
אַזערע ווערט-פאַפּירען אַויף די בערזעס פון נױ-
יאָרק און לאַנדאָן — ד. ה. פון די צענטערן, וועלכע
דערפירען וועגען ווערט פון סחורות און ווערט-פאַ-
פּירען פאַר'ן גאַנצען ערד-קוגל — הויבט זיך פון
טאַג צו טאַג. דאָס ווײַזט אַמפּעסטען די נוצען, וואָס
מאָגט פון די אָפּשאַרונגען, וועלכע ווערען אַרױנגע-
געלעבט אין די הילף-אָרט.

עס אונטערלייגט נישט קיין שום ספק, אַז די נייע
אַינערליכע אַינוועסטאציע-הלוואה, וועלכע ווערט אַי-
ניכען אָרויסגעלאָזען, וועט האָבען דעם זעלבען און
אַפּשר נאָך אַ גרעסערן ערפאַלג, ווען מען נעמט
אין אַכט די ספּעציעלע ניגמטיגע בעדינגונגען, וואָס
די סובסטרעקטען בעקומען. די נייע הלוואה וועט
זיין אַ פּרעמירטע און פּערוויכערט דעם אינפאַדער,
אַויסער דעם גאַראַנטירטען קרן און פּראָצענטער,
אַויך די מעגליכקייט צו געווינען פּרעמיעס, פון
וועלכע די העכסטע איז אַ האַלבער מיליאָן זאַלסטעס.

דער איינציגער ענטפער פאַר דער יודישער בע-
פּעלקערונג, וועלכע פּערמאַנט אָפּשאַרונגען און ווײַ-
זיי פּערהאַלטען פון פּערוויכערטע געשעפטען און
הויזות, איז דערפירער — קויפֿען די אינוועסטאציע
הלוואה, וועלכע גאַראַנטירט דעם קרן און נישט די
מעגליכקייט אַ שפּיל טון זיך מיט'ן מל.

II-gie CIĄGNIENIE

10.000 zł. — 31364	628 806
5000 zł. — 147161 184809	180429s 611s 43s 791 838s 75 79
2000 zł. — 64986 111789 174251	181012 56
1000 zł. — 11191 134267 186181	
500 zł. — 1748 3193 5459 15965 25529	
200 zł. — 3668 13291 15329 16994	
100 zł. — 11911 134267 186181	
50 zł. — 1748 3193 5459 15965 25529	
20 zł. — 3668 13291 15329 16994	
10 zł. — 11911 134267 186181	
5 zł. — 1748 3193 5459 15965 25529	
2 zł. — 3668 13291 15329 16994	
1 zł. — 11911 134267 186181	
50 cent. — 1748 3193 5459 15965 25529	

דאס היינטיגע-געווינגס פון דער 3-טער קלאס פון דער 32 מלוכה-לאטעריע

100.000 זל. אויפ'ן נומער 62487

אין נעכטען געפאלען אין דער וועכענלעכער-סעסאָן און קאַלענדאַר א. ס.

SAMUEL WEINBERG, Piotrkowska 60.

קײַן מײַליצע בעזיצען מײַר נישט.

Wł: S. Weinberg i S. Kassman.

היינטיגע פון דער מלוכה-לאטעריע

3-טע קלאס — 2-טער מאן

5000 zł. — 14401
2000 zł. — 89964 93760 186786 186797
1000 zł. — 47589 73798 64611 100845
136816 164286 166519 151795
500 zł. — 446 11708 75057 50856
61150 91790 09011 93086 101317 105619
112350 128913 152434
400 zł. — 7408 5110 14797 17926 37188
45837 46076 63714 63872 64745 77724
74299 95822 124292 128543 151732
300 zł. — 2724 6616 9910 26383 34141
43546 41164 66650 64815 64955 96170
103824 110820 115849 117639 131339
150323 151562 156519 168778 164912
18190 181223
250 zł. — 2080 7564 4699 10699 18121
21487 22405 24733 23628 44818 55158
58461 61990 62368 71632 72270 73039
72620 74279 84187 89377 90859 90398
91201 96596 102097 102805 114786
118699 120344 124754 125841 125124
131132 132147 133509 136970 731113
140576 141391 144301 141391 144324
146076 149820 149888 150266 160042
166918 171220 171373 174157 174843
182310 183841

STAWKI.

Cyfry przy których widnieje litera s —
wygrane po zł. 200, pozostałe po zł. 50.
20s 141s 74 391 1038s 146s 97s 208
399 519s 87 620s 41 811 53 2039 134s 301s
55 263 632s 755 868 61 927 30 35s 480
4190s 218 45 490s 586s 613s 759 801s 5053
300s 21s 64 450s 581s 631s 963s 6077s 153
344 613s 727s 834s 758s 761s 89s 98s 971s
815s 216s 333 536 40s 9s 81s 702 53s 907s
74 9086s 97 191s 216 547s 856s 933s 37s.
10304s 49 410 506 698s 811s 953 98s
11218 47s 313 18 654 891 924 12130s 407
40s 739s 813 13207s 559 728s 14006s 252s
466 550s 864s 15176 379 529 666s 884 934
40 49s 16157 68s 304 525 893 900s 17126
554 64 678s 88s 18119 280 82s 307 55s 457
88s 673s 840 95 918s 19064 335 661 785s
997.
200044 235 98 814 63s 21118s 262s 438s 66
526s 22068s 82s 149s 245 82 97 386s 406s
43s 963 23027 135 305 430s 71 789 89s
956 69s 24054s 83s 129s 237s 709 56s 87s
639 972 25245 313s 91s 410s 27 580s 644s
97 895 26049 106s 280 476 507s 869s 27011
238s 72 511s 773 28047 245 341 82s 86 574s
751 829s 29164s 68s 325 92s 99s 412 43
673 97 976s.
30335s 837 926s 31059s 79 240 337 400s
676s 91s 780 848s 932 92s 32390 419s 791
823s 44s 33247 468 516s 934s 34155 448
43s 963 23027 135 305 430s 71 789 89s
956 69s 24054s 83s 129s 237s 709 56s 87s
639 972 25245 313s 91s 410s 27 580s 644s
97 895 26049 106s 280 476 507s 869s 27011
238s 72 511s 773 28047 245 341 82s 86 574s
751 829s 29164s 68s 325 92s 99s 412 43
673 97 976s.
40047 98 164 78 237s 45 82s 440 91 590s
41056s 109s 336 54 97 506s 916 45150 437
67 584s 849 74s 43001 305 613 41 44139s
279 428s 589s 634 845 45256 352 424s 51
519s 661 46291s 47368 533 48065s 111 89s
600 735 64s 923 73s 49097s 575 674 897s
959s 99s.
50043 513 25 41 681 753s 96s 934s 51030
528s 755 880 936s 68s 52126 291 63 864s
858s 92 53812 54243s 62 459 637 871s 928s
52020 191s 337 57s 448 594s 56247 630s
741s 86 821 57042s 119s 289 701 58300s
892s 38s 468 528 642 79s 714s 59005s 285
645s 896 942s.
60082s 84 151 220 513 610s 78 781s 99
971 61027s 227 505s 39 850s 62161s 299

Po 50 zł. — z literą S po 200 zł

34s 14 64s 274 489 680s 94 725 s
1075 144 67 81 657 717s 43s 47 2043
461s 3183 31 456 73 6582 957 4125 305
418s 762 70s 996s 5254 79 392 643s 936
93 6262 733 501s 627 63s 92 811s 912
7007 s 96 208s 328 45 490 704s 940
8039s 74s 466 510 661s 823 980 9204
380 95s 592s 707 947s
10023 82s 199 275s 433 77 644 789
922 11104 207 353 98s 12079s 907 71
433s 95s 643s 52 63 821s 67 87 18017
76s 99 112s 382s 460 98 588 664 —
14011 75s 269 377s 224 82s 801s 965
15370s 423 643 9228 16019 34s 149 94
313 599 6302s 63s 68083 17141 492 702
934s 75 18257s 146 348 824 995s 19072s
621 s 767 859s 85s
20055s 8s 174 368 700s 826 33 21136
374 589 665 852s 503 22085s 122 39s
809s 945 23021 234s 49s 536s 641 870
24101s 12 98 240s 75s 317 755 57 892
25071s 74 210 19s 387 623 732 778
958 26061s 224 74s 389 415 519 85s
712s 928 51 27103s 343 571s 23135 92
226 316 27 679 29029 32 109s 486s 721s
42s 884 939s
30696s 468 503 88 41276 436s 97s 832
964s 42065 273 340s 442s 645s 846s 948
33085s 278s 440 688 763s 802 34115s 22
277 553 707 902 350052s 377 600 928 —
36098s 331s 420s 69 75s 557 798 3708s
674 647 812s 38213 363 444s 770s 39101
204s 05 640 849s 95s 906
40318s 50 53s 618 592 941 41022s
476s 592 734 888s 906 42287 454 358 817
925 30s 430388 100 37 838 85 992s —
440031 134s 706 890s 450038s 143 79 347
99 580s 46263 782 821s 70s 47134s 42s
291 717 974 48080s 342s 479 643 904 —
49164 266 505 70s 99 802 58s 963
5013 531s 22s 896 51302 24 68 755
52136s 851 57 53173 709 61 844 54210
11 32 40 727s 90s 870 55244 424 58s
887 670 877 84 56021 245s 57873s 58
010s 188 92 221 474 716s 46 911s 59080
107 403 22 95 505s 637
60081s 293 623 36s 946 61005 95
163 838s 361 78 433 564s 936s 37 62217
88s 313 401 21 686s 842 383 945 712 929

50.000 זל.

אויף נומ' 173232

שוין ווידער נעפאלען איז דער גליקליכער קאלעקטאר פון

פ. ברייטשטיין

פיעטריקאווער 14, סעל. 142-47.

7216

אין דער דער דריטער קלאס קלוגס איז נעמאלען דאס געווינט

איפ"ז נומר 123657 זל. 10.000

אין דער גליקליכסטער קאלעקטאר

A. D. MIĘDZYRZECKI

PIOTRKOWSKA 61, TEL. 168-23.

שמייער פון גליה

דאס גרעסטע געווינט פון דער דריטער קלאס 32 לאטעריע 100 סוויזענט זל. אויף נומער 62487 איז געפאלען אין דער גליקליכער קאלעקטאר פון סאמאעל ווינבערג, פיעטריקאווער 60 אינהאבער ס. ווינבערג און סאנא קאסמאן. די גליקליכע בע- יצער פון דעם לאז זענען מיטגארבייטער פון א בעקאנטער לאדער טעקסטיל-פירמע. ס'איז ווערט צו דערמאנען, אז אין דער דערמאנטער קאלעקטאר איז געפאלען ביי דער לעצטער ציהונג פון דער דאלטראובקע דאס געווינט פון 8 סוויזענט דא לאר אויף נומער 92092 די גליקליכע בעויער פון דער דאלטראובקע זענען אויך ארבייטער פון א גרעסערער לאדער סאגריק:

ראדיא-פראגראם

זונטאג, דעם 14 אפריל

8,30 גימנאסטיק. 8,50 פלייסען. 9,30 גא- סעס-דינסט. 11,30 קאנצערט. 12,05 טעאטער- איבערויכט. 12,25 מוזיק. פריהמארגען. 2,05 קאנצערט. 3,45 רעפערטא. 4 סאליסטען-קאנצערט. 4,40 רעזיטאציע אין פראג. 5 סאלען-קאנצערט. 5,40 אוידיצע פאר קינדער. 6 אמעריקאנער

באראקאווי-פובליאטעק אלע קאשטשוסקי 9 טעל. 7207 פאן 191.50

החלום הכללי- ציוני"

היינט זונטאג דעם 14. פונקטליך 8.30 אוועק קומט פאר א חבריים-פרעזאמלונג מיט דער בעטרי ליגונג פון די ח"ה פרישבערג, טעמפלעהאף און ח' אבראמאוויץ פון מרדכי רומעניען הוער

מעדרונגען

אויצנייער הנהל-סעאנס פון די צוויי נייטעטע סאוויעטישע פילמען ביראבידזשאן און, נייטע מענ' שען" קומט פאר דאנערשטאג ד. 19 אפריל (1-מער טאג יום-טוב) 10 א זיינער אינדערפריה אין קינא "מיראזש".

הנהל-ביילעטען צו 30 גר. צו בעקומען אין דער

צ'הונג פון דער מלוכה-לאטעריע

3-טע קלאס - 3-טער טאג		3-טע קלאס - 3-טער טאג	
זל. 100.000 זל. — 62487 134862 168759,	זל. 100.000 זל. — 62487 134862 168759,	זל. 50.000 — 99463 173232	זל. 50.000 — 99463 173232
זל. 20.000 — 45638 78293	זל. 20.000 — 45638 78293	זל. 10.000 — 64129 72386 1023 76517 164414	זל. 10.000 — 64129 72386 1023 76517 164414
זל. 5.000 — 31644 100427 103197 177916	זל. 5.000 — 31644 100427 103197 177916	זל. 2.000 — 5918 78733 80288 95201 122586	זל. 2.000 — 5918 78733 80288 95201 122586
זל. 1.000 — 7884 15310 38850 42435 92400	זל. 1.000 — 7884 15310 38850 42435 92400	זל. 500 — 14890 18401 21155 18037 74268	זל. 500 — 14890 18401 21155 18037 74268
זל. 400 — 5303 4366 29421 36038 37860 38222	זל. 400 — 5303 4366 29421 36038 37860 38222	זל. 300 — 27838 49748 80693 90004 105279	זל. 300 — 27838 49748 80693 90004 105279
זל. 250 — 1226 1488 5563 5084 6389 10673	זל. 250 — 1226 1488 5563 5084 6389 10673	זל. 200 — 178192 161144 172009 180997	זל. 200 — 178192 161144 172009 180997
זל. 100 — 54 356 432 63 410 769 809 72	זל. 100 — 54 356 432 63 410 769 809 72	זל. 50 — 10077 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 10077 203 548 81 11198 545 936 45
זל. 20 — 10115 807 2080 193 305 31 66 425 68	זל. 20 — 10115 807 2080 193 305 31 66 425 68	זל. 10 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 10 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232
זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 55 413 59 591 912 28 14189 221 70	זל. 5 — 55 413 59 591 912 28 14189 221 70
זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 509 987 92 1522 343 593 628 824 16470	זל. 2 — 509 987 92 1522 343 593 628 824 16470
זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 92 658 721 17012 143 550 695 792 940	זל. 1 — 92 658 721 17012 143 550 695 792 940
זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 18068 218 81 787 824	זל. 500 — 18068 218 81 787 824
זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 13 437 699 417 824	זל. 200 — 13 437 699 417 824
זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 20001 113 36 494 530 68 734 8 812	זל. 100 — 20001 113 36 494 530 68 734 8 812
זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 946 5 170 538 64 621 75 702 33055 134	זל. 50 — 946 5 170 538 64 621 75 702 33055 134
זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 508 57 490 812 63 959 34002 58 464	זל. 20 — 508 57 490 812 63 959 34002 58 464
זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 35618 59 852 68 36002 199 299 379 468	זל. 5 — 35618 59 852 68 36002 199 299 379 468
זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 75 723 68 37017 76 509 40 770 993	זל. 2 — 75 723 68 37017 76 509 40 770 993
זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 38346 433 530 58 759 841 900 49 39073	זל. 1 — 38346 433 530 58 759 841 900 49 39073
זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 245 826 953	זל. 500 — 245 826 953
זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 40054 153 63 71 234 421 49 903	זל. 200 — 40054 153 63 71 234 421 49 903
זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 41024 174 363 441 548 717 39 810 45	זל. 100 — 41024 174 363 441 548 717 39 810 45
זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 926 52 42054 468 594 783 814 54 43072	זל. 50 — 926 52 42054 468 594 783 814 54 43072
זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 391 525 638 792 887 939 93 44520 36	זל. 20 — 391 525 638 792 887 939 93 44520 36
זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 45089 137 328 499 537 46028 261 383	זל. 5 — 45089 137 328 499 537 46028 261 383
זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 488 983 47120 48 467 722 48052 219	זל. 2 — 488 983 47120 48 467 722 48052 219
זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 433 554 611 60 826 73 49016 55 218	זל. 1 — 433 554 611 60 826 73 49016 55 218
זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 310 24 480 548 686 808	זל. 500 — 310 24 480 548 686 808
זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 50210 306 7 56 682 987 51105 46	זל. 200 — 50210 306 7 56 682 987 51105 46
זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 222 433 683 782 89 891 923 57560 66	זל. 100 — 222 433 683 782 89 891 923 57560 66
זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 53198 235 80 355 547 702 936 54285	זל. 50 — 53198 235 80 355 547 702 936 54285
זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 433 859 61 901 82 55039 44 137 44 214	זל. 20 — 433 859 61 901 82 55039 44 137 44 214
זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 381 532 938 56028 41 99 136 236 81	זל. 5 — 381 532 938 56028 41 99 136 236 81
זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 418 896 964 57329 66 466 695 738	זל. 2 — 418 896 964 57329 66 466 695 738
זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 58298 356 542 866 76 59073 145 299 359	זל. 1 — 58298 356 542 866 76 59073 145 299 359
זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 460 70 661 81 17 77	זל. 500 — 460 70 661 81 17 77
זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 60261 536 838 906 61187 401 79 520	זל. 200 — 60261 536 838 906 61187 401 79 520
זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 38 666 62051 105 266 500 28 615 860	זל. 100 — 38 666 62051 105 266 500 28 615 860
זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 801 20 63145 78 303 491 610 847 954	זל. 50 — 801 20 63145 78 303 491 610 847 954
זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 64349 422 553 58 763 800 65225 431 514	זל. 20 — 64349 422 553 58 763 800 65225 431 514
זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 35 780 79 869 66204 317 466 81 549	זל. 5 — 35 780 79 869 66204 317 466 81 549
זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 630 815 67006 215 22 312 16 409 513 743	זל. 2 — 630 815 67006 215 22 312 16 409 513 743
זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 1 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 500 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 200 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 100 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 50 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 20 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 5 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 350 1 59 427 562 87 4177 283 495 722	זל. 2 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 2 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 50 999 5317 37 412 39 858 6311 414	זל. 1 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 1 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 546 713 14 819 945 7107 270 2 343 494	זל. 500 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 500 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 711 890 8191 235 337 97 611 87 911	זל. 200 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 200 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 29 915 250 381 626 47 945	זל. 100 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 100 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 10177 203 548 81 11198 545 936 45	זל. 50 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 50 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 51 96 12000 563 644 705 13065 188 232	זל. 20 — 2 22 312 16 409 513 743	זל. 20 — 2 22 312 16 409 513 743
זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 70 171 647 54 98 786 846 915 3062 102	זל. 5 — 2 22 312 16 409 513 743	

Firma „SAWA“ PIOTRKOWSKA 33
 TELEFON 245-85

פילאוווערס, סוויטערס
 פאר היינט. דאמטע און היינטער אין א גרויסען אויסוואל ווי אויך
 וועלן, לעטערע און הענדלשעס צו פארקויפן - פרייען

„פרייריכע אלמנה“

JEANETTE MACDONALD, MAURICE CHEVALIER
 אין די הויפט-דאלן.

הראנג-הינא
CAPITOL
 זאראדזקה 16
 היינט אוי פאלגענדע טעג
 די גרעגוריעסע אפערעטע
 און J.K. Franc Lehar
 אין די הויפט-דאלן: ERNST LUBICZ רעזי:

Dr. med.
Z. DATYNER
 אוראלאג
 ספעצ. פאר נייער, זעלן און אריין-קראנק.
 ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
 נעהמט אן פון 3-2 און פון 8-6 און

לעטשניצע
 פאר ווענעריש טראנסע
 פון דאמטוריס ספעציעליסטע
לאדן זאראדזקה 1
 טעל. 122-78
 מעסט פון 8 מריה ביו 9 אהער
 ווענעריש-טראנסע, מענער-שוועכע
 און היינט-טראנסע
 אנאליזע פון פלומ און אריין
 די פערדימאננס-סמאציע
 און מעסטן א נאכגען סעה לעת
 פאר טרייע א ספעציעלער ווענעריש-אל
 א בעראמונג 3 זל.

Dr. med.
D. Frid
 אינערישע טראנסע
 האט זיך איבערגעצויגען
אויף זאראדזקה 16a
 סראנט 1 שט. טעל. 224-78
 נעמט אן פון 9-10 און פון 5-7 און.

דיינע
 אנאנסע
 אונטער 1 זלאטי
 אונטער 15 זלאטי

ראהלעו

א וויבער מעבלירט צימער ווערט
 נעמט פאר א יונגעמאן אין צענטרום
 שטאט. אפערטען אין אדמיניסטראציע
 אונטער „F. G.“
 פערשידענע זאקאלען פון זאפארט
 צו פערמייטען אויף פיעטריקאווער 79.
 צו ערפארען ביים אדוואקאט קעפעל
 טעל. 205-92.

פערשידענעס

זינגערס א אבערלאק א 3-סערעמ-
 דיגע, צוליב אפרייזע צו פערקויפען
 נעלענטיהייליק. צו טראפארען ביי זינגעל-
 מאן, 11-go Listopada 47 m. 39
 נייעס אויף פח! מיר מעכען בע-
 קאנט דעם בעהערטען פובליקום. אז אזוי
 ווי איהר זיצט פח ביים טיש מיט אייער
 סאמליע, זאלט איהר זיך לאזען מאכען
 אנאליזע פון זינגע פרייען אין
 דעם פאטאגראפישע אנטשולט 5. זאקס,
 זעמעהאק 29, טעל. 244-26. 7211

שייטלען מיט פאריזער שרייבער
 פון 6 זלאטעס. אויך נייעסען מאדע
 גארטעכען און פעסקעס ביליגסט בעקומט
 מען אין גארטעכע-געוועלע 6 שערפניא
 נומער 19. 7204

געלעצעהייליק ביליג צו פערקויפען
 א שטריק-מאשין אין נוסען צושטאנד 8/70
 צו טראפארען פאדזשעטשנא 27 וי. 25
 ביליגער פערקויפן פון מאדערן
 מעשעל אויף גינסטיגע בעדינגונגען. זאדן.
 6-טער שערפניא 2 (עק פיעטריק.)

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11, n. 4. front. Zgłoszenia 5-6 popoł.

צום קומענדיגען יום-טוב
 איז אמבעסטען און אמבילינגסטען
 פערזעהן מיט אלע סחורות
KONSUM
 PRZE WIDZEWSKIEI MANUFABRYZE S.A.
 ROKICINSKA 54. Działalność od 1917

לאמפען-פאבריק
ש.פ. שמאל-עוויטש
 לאדן, פאלודביאווא 8, טעל. 164-39
 עמפע הילט
לאמפען
 איז מאדערנע סמיל-ארמען
 צו די ביליגסטע פרייען

Dr. med.
Marja Gutman
 היינעריש-טראנסע
 Gdańska 26, tel. 173-00.
 ord. codz. 3.30 — 5.30.

ספרים, הגדות, מחורים,
ט ל ת י מ
 ספרים-געשעפט 34 פילסודסקי
 געוועלע ווי אויך איינגעבונדן דורכן סויער.
 צו בעקומען אויף דאסער ש"ס, מיניוה, חושבים,
 ספוקים, ציציות, סאפארטע, זיידענע נארט-
 לען, מלחיות ווייניגע און ווייניגע, מלחיות
 קטנים, הגדות, מחורים אויך ביה-סדרים
 פראגט-באנד, קונטרע-נמלות סדרים
 צו ביליגע פרייען נאר אין ספרים-געשעפט
 פילסודסקי 34 געוועלע ווי אויך
 איינגעבונדן דורכן סויער.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
 ספעציעליסט
 פאר אקויעריע און פוייען-קראנקהייטען
 פערדימאננס נעמען שוואנער-שאפט
 זערווער 11, טעל. 246-09
 נעמט אן פון 8-4 און פון 11-10

Dr. med. **W. EYCHNER**
 פרייען-קראנקהייטען
 צענערינאנא 4, טעל. 134-72
 נעמט אן פון 2 ביו 3.30 נאכמיטאג
 און פון 6.30 ביו 8.30 און פון
 אין לעטשניצע זערווער 17
 פון 12-10 בייטאג.

Dr. H. Szumacher
 הייט-און ווענערישע קראנקהייטען
פיעטריקאווער 56
 טעל. 148-62
 נעמט אן פון 9 ביו 1; 5 ביו 9 און פון
 זונטאג און אונטער-פון 10 ביו 1.

Dr. med. **Niewiański**
 ספעציעליסט פאר סימליעס, טרייער
 און הייט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג
 פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
 פראנט-1-טער שטאק,
 נעמט אן פון 11-8 און פון 9-5 און פון
 זונטאג און יום-טוב פון 9-1 סאמליעס.
 בעהאנדלונג ווערעט-זאל פאר פרייען.

לעטשניצע
 פאר ווענעריש טראנסע
 פון דאמטוריס-זענעריסטען
Poradnia Wenerologiczna
 זשעראנא 2-פיעטריקאווער 47
 טעל. 189-33
 מעסט פון 9 מריה ביו 9 אהער
 ווענעריש-טראנסע, מענער-שוועכע און
 הייט-קראנקהייטען.
 אנאליזע פון בלוט און אריין.
 טרייען און קונטרע נעמען און פרייען-דאקטאר
 א בעראמונג 3 זל.

Dr. Med. **J. Schlosser**
 כירורג
 האט זיך איבערגעצויגען אויף
צענערינאנא 30, טעל. 122-16
 נעמט אן פון 7-4 און פון

לעטשניצע
 פון דאמטוריס-ספעציעליסטען
זערווער 17
 טעל. 116-33
 רענסטען-גאבינעם
 ווענערישעס אמבולאטאריום
 פון 9 מריה ביו 8 און וויינער אונט.
 ווייז 3 זל.

ד"ר העלרער
 ספעצ. פאר הייט און ווענערישע
 טראנסע-הייטען און מענער-שוועכע
8 טראגווא 8, טעל. 179-89
 נעמט אן פון 11-8 און פון 8-4 און פון
 זונטאג פון 11-2 מיטאג.
 פאר פרייען א ספעציעלער ווענעריש-אל
 אונטער-פרייען - לעטשניצע-פרייען

דעיסנינגאגען-קאמיטעט האשטשושלי
 טיילט מיט די פערזאנען, וועלכע האבען נישט געדינגען קיין פלעצער אויסן
 יאהר 1934/35. צו **אלינטריסטע-הארטען** אויסן קומענדיגען
 פסח, וועלכע זענען אויך גיטטיג אויף מוכיר נשמות, וועלען ארויסגעגעבען
 ווערען אין דער קאנצעלאריע פון דער סינאגאגע (נשפלאנא 8) **היינט**,
זונטאג, פון 12 ביו 2 נאכט. **מיטוואך, ערב פסח**,
 פון 10 ביו 12 בייטאג.
 וליכצייטיג בעט דער קאמיטעט יעדעס מאל צו ווייזען דעם בילעט
 ביים אריינגאנג אין דער סינאגאגע, ווייל פערזאנען, וועלכע בעזיצען נישט
 קיין בילעטען וועלען פשוט אופן נישט אריינגעלאזט ווערען.

Nikt nie ma na swych sznurach
 tak białej bielizny jak ta pani.
 Ale to nie dziwnego:
 ta pani wie co to jest **Persil**
 i zawsze go używa!
 Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielienia.

מודעה, ברוד-טראנסע
 היינערישע אויף פערשידענע רופמאדען.
 פערדימאננען פון רוקען-ביון, פים און
 הייטערס!
א הילף אויף א רפואה!
 ביי היינערישע, נופע, בויך און מיטגריכען אויך אין
 נעסטהריכטען צושטאנד ביי מענער, פרויען און
 קינדער. ספעציעלע הילף ביי פרויען, מיטער-ברוד,
 מאגען און נייער-ברוד!
 ברוד-ליידענדיגע! איהר קענט געזונד ווערן און
 בלאטיגע אפערעציעס און נעסטהרישע פערזאנלעכקייטען
 נישט און רעסעוועס אייער געזונד בליזען-מאטן און
 צייט, ווייל דער ברוד ווערט גרויס ווי א מענטש-טאפ.
 די קישקעס ווערען פערדרעהט און מ'קען בראנגירן ווערען. דורך מיין מעטאדע
 פערזאנלעכע ספעציעלע נומי-הייט-בעהאנדלונגען, וועלכע העלפען צו די גרעס-
 טע פערנאכלעסניגע נעפעהרליכע ברודען און פערזאנליכע
 ראדיקאל מיט נאראמליע. מיין ספעציעלעס איז אויך הייט-אפ-
 רעטען און גארטעטען נאר דעם סיטעס פון פראפעסאר ד"ר האפפא.
 ד"ר העסמינג און הארלאט. גענען אפערערי פערקריינלונגען, פערקרימטע
 טרייערע, פוס, הייקערס ווי אויך שמערצענדיגע פלאט-ס. סאט-אמפוי-
 ביים אריינלאזען זיך פון מאגען, קישקעס און געברייט-מוטער, עמפעלען אויך
 ספעציעלע הייט-בעהאנדלונגען לויט דעם סיטעס פון פראפ. ד"ר גלענאדער.
 דער אמת'ער בעריהמאנער איז גאנץ פריילען פון אינווער-
 יסטעס-פראפעסארען אנטרעקענט
Ortoped NAZAN RAPAPORT
 מיט 30 יעהריגער פראקטיק אין וויצען, זייטשלאנד און לעמבערג, נעמט אן
 פון 9 מריה ביו 1 בייטאג און פון 3 ביו 7 און פון
איז לאדן, פילסודסקיעגא 23 №
 פערזאנליכע ערשיינען פון קראנקע ביי מיר אין גאנצענדיגט נויטן.
דאקטאר גאנג.
 דעם ה' דיר. נאטאן ראפאפארט, ארטאפעד אין לאדן, פילסוד-
 קעגא 23, דריק אויף דעם הערציגסטען דאנק פאר אויסהיילען פון
 א ברוד מיין 3-יעהריג וועהנעלע, דורכ'ן פערזאנלעך איהם א ספעציעלען נומי-
 בעהאנדלונג פון אייגענע מעטאדע, אזוי אז די רופמאדע איז גענצליך פער-
 שוואנדען און שפירען און מיין וועהנעלע מיהלע זיך גענצליך געזונד.
Zygfryd Dąbrowski,
 Łódź, Przędzelniana 52, m. 16.